

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (втори състав)

12 юли 2011 година *

По дело T-112/07

Hitachi Ltd, установено в Токио (Япония),

Hitachi Europe Ltd, установено в Maidenhead (Обединеното кралство),

Japan AE Power Systems Corp., установено в Токио,

за които се явяват г-н M. Reynolds, г-н P. Mansfield и г-жа B. Roy, solicitors,
адв. D. Arts, avocat, г-н N. Green, QC, и г-н S. Singla, barrister,

жалбоподатели,

* Език на производството: английски.

срещу

Европейска комисия, за която се явяват първоначално г-н F. Arbault, впоследствие г-н X. Lewis, впоследствие г-н P. Van Nuffel и г-н J. Bourke и накрая г-н Van Nuffel, г-н N. Khan и г-н F. Ronkes Agerbeek, в качеството на представители, подпомагани от г-н J. Holmes, barrister,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение С(2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/F/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация), в частта му, която се отнася до жалбоподателите, и искане за отмяна на наложените им глоби, при условията на евентуалност искане за отмяна на член 2 от посоченото решение в частта му, която се отнася до жалбоподателите, а при условията на последваща евентуалност — искане за отмяна или за намаляване на размера наложените на жалбоподателите глоби,

ОБЩИЯТ СЪД (втори състав),

състоящ се от: г-жа I. Pelikánová (докладчик), председател, г-жа K. Jürimäe и г-н S. Soldevila Frago, съдии,

секретар: г-жа С. Kantza, администратор

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 декември 2009 г.,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

А — Жалбоподатели

- 1 Hitachi Ltd и дъщерното му дружество Hitachi Europe Ltd (наричани по-нататък общо „предприятието Hitachi“) са дружества, които осъществяват дейност в различни промишлени сектори, включително в сектора на комутационните апарати с газова изолация (наричани по-нататък „КАГИ“). Japan AE Power Systems Corp. (наричано по-нататък „JAEPS“) е съвместно дружество на Hitachi, Fuji Electric Systems Co. Ltd и Meidensha Corp., което от 1 октомври 2002 г. поема дейността в областта на КАГИ на групите, към които принадлежат неговите акционери.

Б — Разглежданите стоки

- 2 Комутационните апарати с газова изолация се използват, за да се контролира потокът на енергия в електрическите мрежи. Те представляват тежко електрическо оборудване, което се използва като основен компонент в електрически подстанции. Комутационните апарати с газова изолация се продават по целия свят като неразделна част от електрическа подстанция „до ключ“ или като отделна част, която трябва да бъде интегрирана в такава подстанция.

В — Административното производство

- 3 На 3 март 2004 г. АBB Ltd уведомява Комисията на Европейските общности за наличието на антиконкурентни практики в сектора на комутационните апарати с газова изолация във връзка с устно искане за освобождаване от глоби в съответствие с Известието на Комисията от 19 февруари 2002 година относно освобождаване от глоби или намаляване на техния размер по дела във връзка с картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството“).
- 4 Освен устно искане за освобождаване от глоби АBB представя и устно становище и писмени доказателства. Вследствие на това на 24 април 2004 г. Комисията приема решение за условно освобождаване на АBB от глоба.
- 5 Въз основа на изявленията на АBB Комисията започва разследване и на 11 и 12 май 2004 г. извършва проверки в помещенията на няколко дружества, които осъществяват дейност в сектора на КАГИ.
- 6 На 20 април 2006 г. Комисията изготвя изложение на възраженията, което е връчено на 20 дружества, и по-специално на жалбоподателите. На 18 и 19 юли 2006 г. Комисията изслушва дружествата, до които е отправено изложението на възраженията.

Г — Обжалваното решение

- 7 На 24 януари 2007 г. Комисията приема Решение С(2006) 6762 окончателен относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/Е/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация) (наричано по-нататък „обжалваното решение“).

- 8 В съображения 113—123 от обжалваното решение Комисията посочва, че отделните предприятия, които са участвали в картела, са съгласували в съответствие с договорените правила възлагането на проектите за КАГИ на световно равнище, с изключение на някои пазари, по-конкретно с цел да запазят квотите, които до голяма степен съответстват на техните традиционни пазарни дялове. Тя уточнява, че възлагането на проекти за КАГИ е било осъществявано въз основа на обща „японска“ квота и обща „европейска“ квота, които впоследствие е следвало да бъдат разпределени помежду им съответно от японските и европейските производители. В споразумение, подписано на 15 април 1988 г. във Виена (наричано по-нататък „Споразумение GQ“), са установени правила, които позволяват възлагането на проектите за КАГИ било на японските производители, било на европейските производители, и включването на тяхната стойност в съответната квота. Освен това в съображения 124—132 от обжалваното решение Комисията уточнява, че отделните предприятия, които участват в картела, са сключили устно споразумение (наричано по-нататък „общо споразумение“), по силата на което проектите за КАГИ в Япония, от една страна, и в европейските държави — членки на картела, от друга страна, наричани общо „държави по произход на производителя“ на проектите за КАГИ, са били запазени съответно за японските и за европейските членове на картела. Проектите за КАГИ в „държавите по произход на производителя“ не са били предмет на обмен на информация между двете групи и не са били включени в съответните квоти.
- 9 Споразумението GQ съдържа и правилата за обмен на необходимата за функционирането на картела информация между двете групи производители, който обмен е осигурен по-конкретно от секретарите на посочените групи, за манипулиране на съответните процедури за възлагане на обществени поръчки и за определяне на цените на проектите за КАГИ, които не са могли да бъдат възложени. Съгласно текста на приложение 2 към Споразумението GQ това споразумение се прилага в целия свят, с изключение на Съединените американски щати, Канада, Япония и 17 страни от Западна Европа. Освен това по силата на общото споразумение проектите за КАГИ в европейските държави, различни от „държавите по произход на производителя“, също са били запазени за европейската група, тъй като японските производители са поели задължение да не представят оферти във връзка с проектите за КАГИ в Европа.
- 10 Според Комисията разпределянето на проектите за КАГИ между европейските производители е било уредено и със споразумение, подписано на 15 април

1998 г. във Виена и озаглавено „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement“ (наричано по-нататък „Споразумението EQ“). Тя посочва, че проектите за КАГИ в Европа са били възлагани по същите правила и процедури като предвидените във връзка с възлагането на проектите за КАГИ в други страни. По-конкретно проектите за КАГИ в Европа също трябвало да бъдат съобщени, описани, възложени, договорени или да им бъдат определени минимални цени.

- 11 Въз основа на направените в Решението фактически констатации и правна преценка Комисията констатира, че разглежданите предприятия са нарушили член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „Споразумение за ЕИП“) и им налага глоби, чийто размер е изчислен в съответствие с метода, изложен в Насоки относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от ЕОВС (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), както и в Известието относно сътрудничеството.
- 12 В член 1 от обжалваното решение Комисията констатира, първо, че Hitachi е участвало в нарушението в периода от 15 април 1988 г. до 31 декември 1999 г. и от 2 юли 2002 г. до 11 май 2004 г., второ, че Hitachi Europe е участвало в нарушението в периода от 15 април 1988 г. до 31 декември 1999 г. и от 2 юли до 30 септември 2002 г., и трето, че JAEPS е участвало в нарушението в периода от 1 октомври 2002 г. до 11 май 2004 г.
- 13 За констатираното в член 1 от обжалваното решение нарушение с член 2 от това решение на Hitachi е наложена глоба в размер на 50 400 000 EUR, като от тази сума 48 375 000 EUR трябва да бъдат заплатени солидарно с Hitachi Europe. Освен това със същия член на JAEPS е наложена глоба в размер на 1 350 000 EUR, която трябва да бъде заплатена солидарно с Hitachi, Fuji Electric Holdings Co. Ltd и Fuji Electric Systems (наричани по-нататък общо „Fuji“).

Производство и искания на страните

- 14 На 17 април 2007 г. жалбоподателите подават настоящата жалба в секретариата на Общия съд. Писмената защита и писмената реплика са подадени на 13 август и 21 ноември 2007 г. Писмената фаза на производството приключва с подаването на писмената дуплика на 10 януари 2008 г.
- 15 На 22 септември 2009 г. въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (втори състав) решава да открие устната фаза на производството. В рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, Общият съд кани Комисията да представи някои документи и моли страните да изразят становището си по относимостта на същите тези документи към правното основание, изведено от нарушението на правото на достъп до преписката. Освен това Общият съд поставя на Комисията писмен въпрос, на който тя следва да отговори в хода на съдебното заседание.
- 16 В отговор на поканата на Общия съд, на 26 октомври 2009 г. Комисията предоставя исканите документи. Жалбоподателите представят становищата си по тези документи на 18 ноември 2009 г. Комисията отговаря на становищата на жалбоподателите на 3 декември 2009 г.
- 17 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд писмени и устни въпроси са изслушани в съдебното заседание от 8 декември 2009 г.
- 18 С определение от 26 март 2010 г. Общият съд решава да възобнови устната фаза на производството. На 29 март 2010 г. в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, той кани Комисията да представи някои документи.

19 Тъй като Комисията посочва, че някои от исканите документи не могат да бъдат съобщени поради предоставената в рамките на искането за освобождаване от глоба защита, с Определение от 11 юни 2010 г. Общият съд разпорежда на Комисията да му предостави тези документи, в рамките на предвидените в член 65 от Процедурния правилник действия по събиране на доказателства, и определя условията и реда за запознаване на жалбоподателите с тях. Комисията изпълнява тази мярка в предоставения срок.

20 Устната фаза на производството приключва на 27 юли 2010 г.

21 Жалбоподателите молят Общия съд:

— да отмени обжалваното решение в частта, която се отнася до тях, и следователно да отмени наложените им глоби,

— при условията на евентуалност да отмени член 2 от обжалваното решение в частта, която се отнася до тях,

— при условията на последваща евентуалност да отмени или да намали наложените им глоби,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

22 Комісія моли Общия съд:

- да отхвърли жалбата като неоснователна,
- да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

- 23 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват пет правни основания. Първото е изведено от това, че Комисията е нарушила правото им на защита. Второто е изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение или на произтичащото от него нарушение. Третото е изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на едно-единствено и продължавано нарушение. Четвъртото е изведено от това, че Комисията е допуснала грешки при изчисляването на наложените им глоби. Петото е изведено от това, че Комисията е изчислила глобите им съгласно метод, който нарушава принципите на равно третиране и на пропорционалност.
- 24 Комисията оспорва основателността на изтъкнатите от жалбоподателите правни основания.
- 25 Най-напред, следва да се посочи, че жалбоподателите не са уточнили кои от правните им основания са изтъкнати в подкрепа на всяко едно от отделните им искания. В това отношение най-напред следва да се приеме, че жалбоподателите изтъкват първото, второто и третото правно основание в подкрепа на главното си искане. Всъщност ако някое от тези правни основания бъде уважено, ще трябва да се отменят както член 1, така и член 2 от обжалваното решение в

частта им, която се отнася до жалбоподателите. По-нататък, следва да се приеме, че жалбоподателите изтъкват четвъртото и петото правно основание в подкрепа на искането си, поставено при условията на евентуалност, тъй като те се отнасят до определянето на размера на наложените им глоби. Накрая, следва да се отбележи, че жалбоподателите не изтъкват нито едно самостоятелно правно основание в подкрепа на искането си, поставено при условията на последваща евентуалност.

А — По главното искане, насочено към отмяната на обжалваното решение в частта му, която се отнася до жалбоподателите

1. По първото правно основание, изведено от това, че Комисията е нарушила правото на защита на жалбоподателите

а) Доводи на страните

²⁶ Жалбоподателите поддържат, че Комисията е нарушила правото им на защита, тъй като не им е съобщила всички релевантни доказателства, които се съдържат в преписката.

²⁷ Във връзка с първата част от първото правно основание, която се отнася до уличаващите доказателства, жалбоподателите изтъкват, че Комисията не им е съобщила становището на Fujі от 21 ноември 2006 г., в което се посочват твърдяната причина за съществуването на общото споразумение и икономическите

причини, поради които Fujі отсъства от европейския пазар на проекти за КАГИ. Все пак предвид доказателствената стойност, която Комисията придава на предоставените от Fujі доказателства за съществуването на общото споразумение, било твърде вероятно административното производство да е могло да приключи по различен начин, ако въпросното становище е било съобщено.

28 Във връзка с втората част от първото правно основание жалбоподателите изтъкват, че правото им на защита е било нарушено поради несъобщаването на следните оневиняващи доказателства:

- споразумението, озаглавено „General Rules for GE Agreement“ (наричано по-нататък „споразумение GE“), както и становищата на други предприятия, които са участвали в това споразумение; тези доказателства били от значение за доказването на съществуването на европейски картел в сектора на проектите за КАГИ преди споразумението GQ,
- становищата на други участвали в картела предприятия, с които се поставя под съмнение достоверността на свидетелските показания на г-н Н. относно съществуването на общото споразумение, представени на Комисията от Fujі, които могли да обезсилят останалите доказателства на Fujі за съществуването на общото споразумение,
- свидетелските показания на други участвали в картела предприятия относно съществуването на общото споразумение, и по-конкретно свидетелските показания на Siemens AG от 7 август 2006 г., които могли да поставят под съмнение правдоподобността на доводите на Комисията за наличието на посоченото споразумение,

- становищата на други японски производители относно твърдяното им участие в посочените в съображение 164 от обжалваното решение европейски проекти, които могли да докажат, че японските предприятия никога не са участвали в обсъжданията на тези проекти,
- изявленията на г-н S. от 15 септември 2006 г. относно разпадането на картела през 1999 г., предоставени от Areva, от които било видно, че структурата на картела от 2002 г. е различна от тази на по-ранния картел.

29 Комисията оспорва доводите на жалбоподателите.

б) Съображения на Общия съд

30 Зачитането на правото на защита изисква по време на административното производство на заинтересуваното лице да е била предоставена възможност да изложи надлежно своето становище относно истинността и относимостта на твърдените факти и обстоятелства, както и относно документите, на които Комисията основава твърдението си за наличие на нарушение на Договора (Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 66).

31 Като следствие от принципа на зачитане на правото на защита, правото на достъп до преписката предполага, че Комисията предоставя възможност на засегнатото предприятие да проучи всички документи, съдържащи се в преписката по разследването, които могат да бъдат относими към неговата защита. Същите обхващат както уличаващите, така и оневиняващите документи, с изключение

на данни, представляващи търговска тайна на други предприятия, вътрешни документи на Комисията и други поверителни сведения (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 68).

32 В това отношение следва да се припомни, че едва в началото на състезателната административна фаза заинтересуваното предприятие е информирано посредством изложението на възраженията за всички съществени обстоятелства, на които Комисията се основава на този стадий на производството, и че това предприятие разполага с право на достъп до преписката, за да се гарантира ефективното упражняване на неговото право на защита. Следователно отговорът на другите участници в картела предприятия на изложението на възраженията по принцип не се включва в съвкупността от документи по преписката по разследването, с които страните могат да правят справка (Решение на Общия съд от 30 септември 2009 г. по дело Hoechst/Комисия, T-161/05, Сборник, стр. I-3555, точка 163).

33 Все пак, ако Комисията възнамерява да се позове на част от отговор на изложение на възраженията или на документ, приложен към такъв отговор, за да установи наличието на нарушение в производство по прилагане на член 81, параграф 1 ЕО, на другите участващи в това производство предприятия трябва да се даде възможност да се произнесат по това доказателство. При тези обстоятелства въпросната част от отговора на изложението на възраженията или документът, приложен към него, всъщност представлява уличаващо доказателство срещу различните предприятия, участвали в нарушението (вж. Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 32 по-горе, точка 164 и цитираната съдебна практика). Цитираната по-горе съдебна практика се прилага по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

34 По аналогия, ако част от отговор на изложение на възраженията или приложен към такъв отговор документ може да бъде от значение за защитата на предприятие, доколкото му позволява да се позове на доказателства, които не съвпадат с изводите, направени от Комисията на този стадий, тази част от отговор или

този документ представлява оневиняващо доказателство. В такъв случай на съответното предприятие трябва да се даде възможност да разгледа въпросната част от отговор или въпросния документ и да се произнесе във връзка с тях.

- 35 При все това сам по себе си фактът, че други предприятия са се позовали на същите доводи като тези на съответното предприятие и че евентуално са вложили повече средства в защитата си, не е достатъчен, за да може тези доводи да се разглеждат като оневиняващи доказателства (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Jungbunzlauer/Комисия*, T-43/02, *Recueil*, стр. II-3435, точки 353 и 355).
- 36 Що се отнася до последиците от предоставянето на достъп до преписката в нарушение на тези правила, несъобщаването на документ, на който Комисията се е основала, за да обвини в нарушения дадено предприятие, представлява нарушение на правото на защита само ако засегнатото предприятие докаже, че резултатът, до който е стигнала Комисията в своето решение, е щял да бъде различен, ако несъобщеният документ е бил изключен като уличаващо доказателство (Решение по дело *Aalborg Portland и др./Комисия*, точка 30 по-горе, точки 71 и 73).
- 37 Относно несъобщаването на оневиняващ документ засегнатото предприятие трябва единствено да докаже, че неразкриването на същия е могло да повлияе в негов ущърб на развитието на производството и на съдържанието на решението на Комисията. Достатъчно е предприятието да докаже, че е щяло да използва посочения оневиняващ документ за своята защита по такъв начин, че ако е имало възможност да се позове на него в хода на административното производство, то е щяло да посочи доказателства, които не съответстват на изводите, направени от Комисията на този стадий, и следователно е могло да повлияе по някакъв начин на преценката, която последната е изложила в решението, поне що се отнася до тежестта и продължителността на поведението, в което е упрекнуто, а с това и до размера на глобата (Решение по дело *Aalborg Portland и др./Комисия*, точка 30 по-горе, точки 74 и 75).

38 Вероятността непредставен документ да окаже влияние върху развитието на производството и съдържанието на решението на Комисията може да се докаже едва след предварително разглеждане на някои доказателствени средства, от които става ясно, че с оглед на тях непредставените документи са могли да имат значение, което не е трябвало да се пренебрегва (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 30 по-горе, точка 76).

— По първата част, изведена от несъобщаването на уличаващи доказателства

39 Комисията признава, че не е могла да се позове на становището на Fuji от 21 ноември 2006 г., за да обоснове твърденията за нарушение, в които са упрекнати жалбоподателите в обжалваното решение, но оспорва, че се е позовала действително на това становище като уличаващо доказателство.

40 Все пак следва да се отбележи, както изтъкват жалбоподателите, че в съображения 125 и 255 от обжалваното решение Комисията се е позовала на становището на Fuji от 21 ноември 2006 г., за да обоснове съществуването на общото споразумение.

41 При тези обстоятелства дали настоящата част от правното основание ще бъде уважена зависи от резултата от разглеждането на доводите относно доказателствата за съществуването на общото споразумение, приведени от жалбоподателите във връзка с първата част от второто правно основание. Всъщност, ако се установи, че съществуването на посоченото споразумение е надлежно доказано, въпреки изключването на становището на Fuji от 21 ноември 2006 г. като уличаващо доказателство, настоящата част от правното основание трябва да бъде отхвърлена. Обратно, ако се установи, че посоченото становище е необходимо

доказателство в подкрепа на направените в обжалваното решение констатации относно съществуването на общото споразумение, настоящата част от правното основание трябва да бъде отхвърлена.

— По втората част, изведена от несъобщаването на оневиняващи доказателства

⁴² Първо, между страните не съществува спор относно това, че Споразумението GE е било съобщено на жалбоподателите. Всъщност жалбоподателите се ограничават до твърдението, че са разполагали с прекалено кратък срок да се запознаят с него, без обаче да уточнят по какъв начин това обстоятелство е затруднило защитата им. Освен това в становището си от 18 ноември 2009 г. жалбоподателите признават, че са имали възможност да се произнесат по посоченото споразумение и че действително са се възползвали от тази възможност. Ето защо доводът им относно това споразумение не може да бъде приет.

⁴³ Второ, що се отнася до становищата на други участници в картела предприятия относно Споразумението GE, в становището си от 18 ноември 2009 г. жалбоподателите твърдят, че Toshiba Corp. и Mitsubishi Electric System Corp. (наричано по-нататък „Melco“) също са признали стойността на посоченото споразумение като оневиняващо доказателство по същите причини като изтъкнатите от жалбоподателите пред Комисията. Така жалбоподателите се ограничават до това да посочат, че Toshiba и Melco са изтъкнали същите доводи като техните, което означава, че становищата на Toshiba и на Melco не могат да се считат за оневиняващо доказателство.

⁴⁴ Трето, същата констатация важи и за становищата на други участници в картела производители, които поставя под съмнение достоверността на свидетелските показания на г-н Н. относно съществуването на общото споразумение. Всъщност в становището си от 18 ноември 2009 г. жалбоподателите посочват,

че Toshiba и Melco също оспорват доказателствената стойност на посочените свидетелски показания по същите причини като изтъкнатите пред Комисията.

⁴⁵ Четвърто, в становищата и свидетелските показания на служители на Melco и на Siemens и в свидетелските показания на служители на Fuji се говори за наличието на „високи“ бариери за навлизане на европейския пазар и за това, че той е „завършен“ — нещо което прави трудно, дори невъзможно навлизането на този пазар на японските производители. Освен това Siemens и Melco, както и техните служители изрично отхвърлят съществуването на общото споразумение или свързаните с него обсъждания, а в свидетелските показания на г-н Т., представени от Siemens, се посочва, че основанийят на Споразумението GQ картел е бил насочен към Близкия Изток и не се е прилагал в Европа.

⁴⁶ От една страна обаче, жалбоподателите не оспорват твърдението на Комисията, че свидетелските показания на служителите на Fuji са им били съобщени. Следователно по отношение на тези доказателства не може да се констатира каквото и да било нарушение на правото на достъп до преписката.

⁴⁷ От друга страна, в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите изтъкват същите доводи като изложените в точка 45 по-горе, което означава, че становищата на Melco и на Siemens не могат да се разглеждат като оневиняващи доказателства, съобщаването на които е могло да окаже влияние върху развитието на производството и на съдържанието на обжалваното решение.

⁴⁸ Същият извод важи и по отношение на свидетелските показания на служителите на Melco и на Siemens, тъй като писмените свидетелски показания на служители на дадено дружество, които са изготвени под контрола на последното и са представени от него с оглед на защитата му в рамките на провежданото

от Комисията административно производство, по принцип не могат да се квалифицират като отделни доказателства, независими от изявленията на същото това дружество. Всъщност по правило позицията на дадено дружество относно истинността на фактите, в които го упреква Комисията, се основава, на първо място, на това, което знаят и мислят неговите служители и ръководители.

49 Доколкото жалбоподателите поддържат, че свидетелските показания на служители на Siemens поставят под съмнение твърдението на Комисията, че европейските производители не са оспорвали съществуването на общото споразумение, следва да се отбележи, че не е доказано, че Комисията се е позовала на това общо твърдение в изложението на възраженията или на по-късен етап. В това отношение от съображение 125 от обжалваното решение следва, че Комисията е констатирала, че Alstom и Areva не са оспорили съществуването на посоченото споразумение и че то не е било открито оспорено от предприятието, принадлежащо към групата, от която е част VA TECH Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG (наричано по-нататък „VA TECH“). Комисията обаче не уточнява каква е позицията на Siemens или на европейските производители като цяло. Следователно доводът на жалбоподателите не се подкрепя от фактите. Впрочем позицията на европейските производители относно съществуването на общото споразумение и на релевантността на това доказателство ще бъде разгледана в точки 197—203 по-долу.

50 Пето, в отговор на искането на Общия съд за предоставяне на посочените в съображение 164 от обжалваното решение становища на други японски производители относно твърдяното им участие в проекти за КАГИ в Европейското икономическо пространство (ЕИП), Комисията представя извлечение от отговора на Melco на изложението на възраженията, от което следва, че Melco оспорва участието си в разпределянето на тези проекти.

51 В отговора си на изложението на възраженията обаче Melco се ограничава да възприеме същата позиция като тази на жалбоподателите — нещо, което последните признават в становището си от 18 ноември 2009 г. Следователно извлечението от отговора на Melco на изложението на възраженията не представлява

оневиняващо доказателство, чието съобщаване би могло да окаже влияние върху развитието на производството и върху съдържанието на обжалваното решение.

- 52 Шесто, от изявлението на г-н S. от 15 септември 2006 г. следва, че последният счита, от една страна, че картелът се е разпаднал, след като Siemens преустановява участието си в него през 1999 г., и от друга страна, че прилаганият от 2002 г. картел е напълно различен от съществуващия до 1999 г.
- 53 В отговора си на изложението на възраженията обаче жалбоподателите изтъкват същите доводи, за да оспорят съществуването на едно-единствено и продължавано нарушение. При тези обстоятелства и предвид изложеното в точка 48 по-горе относно квалификацията на свидетелските показания на служители на дадено дружество следва да се приеме, че изявленията на г-н S. също не представляват оневиняващо доказателство, чието съобщаване може да окаже влияние върху развитието на производството и съдържанието на обжалваното решение.
- 54 С оглед на гореизложеното втората част от първото правно основание трябва да се отхвърли.

2. По второто правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение или на произтичащото от него нарушение

- 55 В рамките на първата част от второто правно основание жалбоподателите поддържат, че Комисията не е доказала надлежно съществуването на общото

споразумение, и изтъкват, че тя не е положила усилия да разсее съмненията, които съществуват в рамките на едно независимо разследване. Те считат, че в случая Комисията е трябвало да възприеме предложеното от тях алтернативно обяснение на фактите. В рамките на втората част от второто правно основание жалбоподателите изтъкват, че Комисията не е доказала, че общото споразумение представлява ограничително споразумение или съгласувана практика.

56 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

а) По първата част, изведена от това, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение

57 Според съдебната практика Комисията трябва да докаже установените от нея нарушения и да посочи надлежни доказателствата за съществуването на елементите от състава на нарушението (вж. Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, T-44/02 ОР, T-54/02 ОР, T-56/02 ОР, T-60/02 ОР и T-61/02 ОР, *Rescueil*, стр. II-3567, точка 59 и цитираната съдебна практика).

58 В това отношение, ако Съдът има съмнения, те трябва да бъдат в полза на предприятието — адресат на решението за установяване на нарушение. Следователно Съдът не би могъл да направи извод, че Комисията е установила надлежно съществуването на разглежданото нарушение, ако все още има съмнение по този въпрос, особено в производство по обжалване на решение за налагане на глоба (Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 57 по-горе, точка 60).

- 59 Всъщност в последния случай е необходимо да се вземе предвид презумпцията за невиновност, произтичаща по-специално от член 6, параграф 2 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, приета в Рим на 4 ноември 1950 г., която е част от основните права, представляващи основни принципи на общностното право. Предвид естеството на разглежданите нарушения, както и естеството и тежестта на свързаните с тях санкции, презумпцията за невиновност се прилага именно в приложимите към предприятията производства относно нарушения на правилата за конкуренция, вследствие на които могат да бъдат наложени глоби или периодични имуществени санкции (вж. в този смисъл Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 57 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).
- 60 При това положение е необходимо Комисията да представи точни и непротиворечиви доказателства за нарушението. Важно е обаче да се подчертае, че не е задължително всяко от приведените от Комисията доказателства да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е посочените от институцията улики, преценени в тяхната цялост, да отговарят на това изискване (вж. Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 57 по-горе, точки 62 и 63 и цитираната съдебна практика).
- 61 Освен това предвид общоизвестния характер на забраната за антиконкурентни споразумения не може да се изисква от Комисията да представи доказателства, които изрично удостоверяват наличието на контакт между съответните оператори. Фрагментарните и откъслечни доказателства, с които може да разполага Комисията, във всички случаи трябва да могат да бъдат допълнени по пътя на дедукцията, така че да е възможна възстановка на релевантните обстоятелства. Следователно съществуването на антиконкурентна практика или споразумение може да бъде логически изведено от определен брой съвпадения и улики, които, взети заедно, могат да представляват, при липсата на друго смислено обяснение, доказателство за нарушаване на правилата на конкуренцията (вж. Решение по дело *Dresdner Bank* и др./Комисия, точка 57 по-горе, точки 64 и 65 и цитираната съдебна практика).

- 62 Все пак, когато Комисията се основава единствено на поведението на разследваните предприятия на пазара, за да стигне до извода за съществуването на нарушение, е достатъчно последните да докажат наличието на обстоятелства, разкриващи в различна светлина установените от Комисията факти и позволяващи по този начин да бъде дадено друго възможно обяснение на фактите, различно от това, което Комисията възприема, за да заключи, че е налице нарушение на общностните правила на конкуренция (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering и др./Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точка 186 и цитираната съдебна практика).
- 63 Противно на поддържаното от жалбоподателите, това правило е неприложимо в случаите, когато нарушението е доказано единствено чрез доказателства, които не са писмени.
- 64 Всъщност, що се отнася до доказателствата, които могат да бъдат представени, за да се установи нарушение на член 81 ЕО, принципът, който има предимство в общностното право, е този на свободата при събиране на доказателствата (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Dalmine/Комисия, T-50/00, Recueil, стр. II-2395, точка 72). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия и към член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 65 Следователно, дори сама по себе си липсата на писмени доказателства да се окаже от значение за общата преценка на съвкупността от посочени от Комисията улики, тя не позволява на засегнатото предприятие да постави под съмнение твърденията на Комисията, като представи алтернативно обяснение на фактите. Такъв е случаят само когато представените от Комисията доказателства не позволяват да се докаже недвусмислено и без да е необходимо тълкуване, че е налице нарушение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Coats Holdings и Coats/Комисия, T-36/05, непубликувано в Сборника, точка 74).

- 66 По същата причина, дори при липсата на писмени доказателства, Комисията не е длъжна да провежда независими разследвания, за да провери фактите.
- 67 Освен това нито една разпоредба и нито един основен принцип на общностното право не забраняват на Комисията да се позове по отношение на дадено предприятие на изявленията на другите предприятия, които са упреknати, че са участвали в картела. В противен случай тежестта на доказване на противоречащото на членове 81 ЕО и 82 ЕО поведение, която пада върху Комисията, би била прекалено голяма и несъвместима със задачата ѝ съгласно Договора за ЕО да следи за правилното прилагане на посочените разпоредби (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 62 по-горе, точка 192). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия и към член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 68 Все пак изявлението на предприятие, обвинено в участие в картел, чиято точност се оспорва от няколко други обвинени предприятия, не може да се разглежда като достатъчно доказателство за съществуването на извършено от тях нарушение, ако не бъде потвърдено от други доказателства, като се има предвид, че необходимата степен на потвърждение може да бъде по-ниска поради достоверността на разглежданите изявления (Решение по дело JFE Engineering и др./Комисия, точка 62 по-горе, точки 219 и 220).
- 69 Що се отнася до доказателствената стойност на отделните доказателства, единственият уместен критерий за преценката на представените доказателства е тяхната достоверност (Решение по дело Dalmine/Комисия, точка 64 по-горе, точка 72).
- 70 Според основните правила в областта на доказването достоверността и следователно доказателствената стойност на даден документ зависят от неговия произход, от обстоятелствата по неговото изготвяне, от неговия адресат и от

съдържанието му (Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело *Cimenteries CBR* и др./Комисия, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95, *Recueil*, стр. II-491, точки 1053 и 1838).

71 Що се отнася до изявленията, с особено висока доказателствена стойност се ползват тези от тях, които, първо, са достоверни, второ, са направени от името на дадено предприятие, трето, произхождат от лице, което има професионално задължение да действа в интерес на това предприятие, четвърто, не са в интерес на техния автор, пето, произхождат от лице, което е пряк свидетел на обстоятелствата, за които свидетелства, и шесто, предоставени са писмено, доброволно и след задълбочено обмисляне (вж. в този смисъл Решение по дело *JFE Engineering* и др./Комисия, точка 62 по-горе, точки 205—210).

72 Освен това, макар по принцип на доброволните изявления на основните участници в един незаконен картел да се гледа с известно недоверие, предвид посочената от жалбоподателите възможност тези участници да са склонни да минимизират значението на своето участие в нарушението и да преувеличават това на други участници, фактът, че дадено лице е поискало спрямо него да се приложи Известието относно сътрудничеството, така че да бъде освободено от глоба или тя да бъде намалена, не означава непременно, че то е било склонно да представи изопачени доказателства относно участието на други членове на картела. Всъщност всеки опит да се подведе Комисията може да постави под съмнение искреното и пълно сътрудничество от страна на молителя и по такъв начин да застраши възможността му да извлече ползи от Известието относно сътрудничеството (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 16 ноември 2006 г. по дело *Peróxidos Orgánicos*/Комисия, T-120/04, *Recueil*, стр. II-4441, точка 70).

73 В това отношение следва да се отбележи също, че потенциалните последици от предоставянето на изопачени доказателства са още по-сериозни, като се има

предвид, че както следва от точка 68 по-горе, оспорваното изявление на дадено предприятие трябва да бъде подкрепено с други доказателства. Всъщност това обстоятелство увеличава вероятността неточните изявления да бъдат разпознати както от Комисията, така и от останалите засегнати предприятия.

74 Що се отнася до прилагането на тези правила в настоящия случай, най-напред следва да се припомни, че съгласно направените в обжалваното решение констатации общото споразумение не е писмено и включва, първо, задължението на японските предприятия да не навлизат на пазара на проектите за КАГИ в ЕИП, второ, задължението на европейските предприятия да не навлизат на японския пазар на проекти за КАГИ, и трето, задължението на европейските предприятия да уведомяват японските предприятия за проектите за КАГИ в европейските държави, различни от държавите по произход на производителя, и да осчетоводяват същите тези проекти от общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ. Според Комисията целта на механизма за уведомяване и осчетоводяване е да бъдат компенсирани японските предприятия, възприемани от европейските предприятия като потенциални конкуренти на пазара на ЕИП.

75 Във връзка с това най-напред следва да се отхвърли твърдението на жалбоподаателите, че в понятието за общо споразумение не се влага едно и също съдържание в цялото обжалвано решение. Всъщност, макар че могат да се констатират малки разлики между съдържащите се в обжалваното решение различни формулировки, те не засягат основните характеристики на посоченото понятие, така както са изложени в предходната точка.

76 Сред изброените в точка 74 по-горе отделните съставни части на общото споразумение, претендираното задължение на японските предприятия да не навлизат на пазара на ЕИП представлява основното твърдение за нарушение, в което Комисията упреква жалбоподаателите. Следователно именно наличието на това

задължение трябва да бъде надлежно доказано. Ако останалите съставни части на общото споразумение обаче бъдат доказани, те могат да се окажат относими като косвени доказателства, които позволяват да се заключи, че съществува корелативно задължение на японските предприятия.

77 Жалбоподателите оспорват съществуването на общото споразумение, като изтъкват, че отсъствието им от европейския пазар на проекти за КАГИ може да се обясни с обстоятелството, че японските предприятия не са били считани за реални конкуренти на европейския пазар по различни причини, по-специално от търговско и техническо естество. Те оспорват доказателствената стойност на отделните доказателства, изложени от Комисията в обжалваното решение, и сочат други доказателства, които според тях подсказват, че общото споразумение не е съществувало. Освен това те представят доклад, изготвен от консултанти (наричан по-нататък „външен доклад“), който подкрепя алтернативното им обяснение на фактите.

78 Комисията поддържа, че съществуването на общото споразумение, и по-специално на задължението на японските предприятия да не навлизат на пазара в ЕИП, е надлежно доказано чрез съвкупност от доказателства, включваща писмени доказателства, изявления на предприятия, свидетелски показания и доказателства относно действителното функциониране на картела.

79 Следователно трябва да се прецени достоверността и съдържанието на отделните доказателства, за да се провери дали посочените от Комисията доказателства в тяхната цялост обосновават твърдо убеждение за наличието на общото споразумение, което убеждение не може да бъде разколебано от изтъкнатите от жалбоподателите доказателства.

По споразумението GQ и Споразумението EQ

— Доводи на страните

- ⁸⁰ От една страна, жалбоподателите изтъкват, че Споразумението GQ и Споразумението EQ по никакъв начин не загатват за общото споразумение, макар че в тях са уредени подробно правилата на картела. В това отношение приложение 2 към Споразумението GQ отразявало не съществуването на посоченото общо споразумение, а изключването на страните от Западна Европа от приложното поле на споразумението.
- ⁸¹ От друга страна, жалбоподателите оспорват наличието на тясна връзка между Споразумението GQ и Споразумението EQ. Според тях независимо от подробния характер на Споразумението GQ, в него никъде не се споменавало Споразумението EQ. Освен това японските производители не били страни по Споразумението EQ и не били запознати със съдържанието му.
- ⁸² Следователно жалбоподателите считат, че Споразумението GQ и Споразумението EQ не са писмени доказателства за съществуването на общото споразумение. Доколкото в тези споразумения не се споменава общото споразумение, въпреки твърдението, че последното е от съществено значение за световни картел, самото им съдържание доказвало, че общото споразумение не съществува.
- ⁸³ Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

- ⁸⁴ Страните не оспорват, че Споразумението GQ урежда организацията на картела относно проектите за КАГИ на световно равнище. Както изтъкват жалбоподателите обаче, от една страна, в това споразумение не се споменава общото споразумение, и от друга страна, по смисъла на приложение 2 към него това споразумение изключва от приложното си поле Япония, дванадесетте държави — членки на Европейската общност по онова време, и пет други страни от Западна Европа.
- ⁸⁵ При тези обстоятелства не следва да се счита, че Споразумението GQ представява писмено доказателство за съществуването на общото споразумение. Всъщност тълкуването на Комисията, че изключването на европейските страни и на Япония се дължи на наличието на общото споразумение, а priori не е по-правдоподобно от предложеното от жалбоподателите обратно тълкуване.
- ⁸⁶ От своя страна Споразумението EQ е споразумение по изпълнението на Споразумението GQ и се отнася по-конкретно до разпределянето на предвидената в последното споразумение обща „европейска“ квота. В това отношение между двете споразумения съществува известна връзка. Споразумението EQ обаче е сключено само от европейските предприятия. Следователно жалбоподателите не са страни по него. Освен това в посоченото споразумение не се споменава изрично общото споразумение.
- ⁸⁷ В това отношение следва да се посочи, че съгласно част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към Споразумението EQ европейските производители „взимат решение за уведомяването на [групата на японските производители] за европейските проекти“. От контекста на приложение 2 следва, че информацията трябва да бъде съобщена преди възлагането на съответните проекти за КАГИ.

- 88 Това обстоятелство позволява да се отхвърлят в известна степен доводите на жалбоподателите, тъй като то подсказва, че според европейските производители японските производители са могли да се заинтересуват най-малко от процеса по възлагане на някои проекти за КАГИ в ЕИП, както и че следователно са потенциални конкуренти за тези проекти.
- 89 Все пак нищо в Споразумението EQ или в останалите посочени от Комисията доказателства не доказва, че този механизъм е бил прилаган от европейските производители или че японските производители са знаели за съществуването му.
- 90 Следователно Споразумението EQ е само улика за това, че японските производители са били считани за реални конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, както твърди Комисията.
- 91 Впрочем следва да се отбележи, че задължението на група производители да не навлизат на пазар, запазен за друга група, като това, в което Комисията упреква японските производители, се основана на проста идея, която е лесно изпълнима. Освен това по принцип изпълнението му не изисква взаимодействие между съответните предприятия. Следователно напълно възможно е такова задължение да съществува като неписана уговорка, което, от друга страна, намалява риска от разкриването му. В това отношение в съображения 170—176 от обжалваното решение Комисията посочва, че в настоящия случай участниците в картела са взели редица предпазни мерки от организационен и технически характер, за да избегнат неговото разкриване.
- 92 Макар да е вярно, че механизъм за уведомяване и осчетоводяване, който се прилага след разпределянето на съответните проекти за КАГИ, така както е посочено от Комисията, изисква определени мерки по прилагането му, тези мерки все пак не са особено сложни, тъй като се състоят главно в съобщаването на

някои данни от европейската на японската група, което впрочем е паралелно на съобщаването на информация по силата на Споразумението GQ, що се отнася до проектите за КАГИ извън ЕИП. Следователно не изглежда, че за такива мерки непременно са били необходими писмени правила.

По изявленията на АВВ

— Доводи на страните

- ⁹³ Най-напред жалбоподателите посочват, че доказателствата, които АВВ представя във връзка с искането си за освобождаване от глоба, и по-специално изявленията му след получаването на условно освобождаване от Комисията, трябва да се преценяват в светлината на натиска, на който е било подложено АВВ, доколкото последното е искало да продължи да се ползва от предоставеното му освобождаване и същевременно да минимизира тежестта на собствените си действия и да преувеличи тежестта на действията на останалите замесени предприятия. В настоящия случай този натиск личал от пристрастните изявления на АВВ, направени по време на изслушването пред Комисията и в рамките на паралелното производство, провеждано от чешкия орган по конкуренция.

- ⁹⁴ Жалбоподателите добавят, че изявленията на АВВ не са направени към момента на настъпване на фактите, не съдържат достатъчно уточнения относно общото споразумение и се променят с течение на времето, което намалява доказателствената им стойност.

- 95 В първоначалното си искане за освобождаване от глоба от 3 март 2004 г. АBB не се позовавало на общото споразумение, което било посочено едва в становището му от 11 март 2004 г.
- 96 Във връзка със становището на АBB от 11 март 2004 г. жалбоподателите отбелязват, първо, че когато АBB се позовава на участието на японски предприятия в общото споразумение, то изглежда има предвид JAEPS и ТМ Т & D Corp. — съвместно дружество на Toshiba и на Melco, което осъществява дейността на последните в областта на КАГИ от октомври 2002 г. до април 2005 г. В обжалваното решение обаче Комисията тълкувала изявленията на АBB не само в смисъл, че се отнасят до целия период на нарушението от 1988 г., когато не са съществували нито ТМ Т & D, нито JAEPS, но и в смисъл, че освен тези две дружества те засягат и Hitachi и Hitachi Europe.
- 97 Второ, жалбоподателите поддържат, че в становището си от 11 март 2004 г. АBB се ограничава до това да направи неясни изявления относно продължителността на картела, като набляга на периода от 1999 г. до 2002 г.
- 98 Трето, жалбоподателите изтъкват, че неясният и противоречив характер на становището на АBB от 11 март 2004 г. дава основание да се смята, че по-скоро става дума за предположение на персонала на последното относно условията на пазара, отколкото за доказателство за наличието на изрично споразумение, което поставя под съмнение общата воля.
- 99 Четвърто, жалбоподателите считат, че в становището си от 11 март 2004 г. АBB първоначално е потвърдило, че съответните предприятия са счели, че по причини от правно, техническо и търговско естество навлизането на европейския пазар е трудно, дори невъзможно. Те поддържат, че при тези обстоятелства всяко изрично споразумение, което включва задължение за ненавлизане на въпросния пазар, би било лишено от предмет.

100 На последно място, жалбоподателите изтъкват, че в становището си от 4 октомври 2005 г., представено след подаването на техните становища и на тези на други японски производители, в които се изтъкват горепосочените пречки, АВВ е променило по-ранните си изявления относно общото споразумение, като е посочило по-конкретно че бариерите за навлизане на европейския пазар могат да бъдат преодоляни и че следователно навлизането на японските производители е икономически възможно. Според жалбоподателите обаче едно такова закъсняло изявление, което радикално променя по-ранните изявления, има съмнителна доказателствена стойност.

101 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

102 Що се отнася до достоверността на изявленията на АВВ, направени във връзка с искането му за освобождаване от глоба, в точки 72 и 73 по-горе бе посочено, че само фактът, че дадено лице е поискало спрямо него да се приложи Известието относно сътрудничеството, така че да бъде освободено от глоба, не означава непременно, че то е било склонно да представи неверни доказателства относно участието на други членове на картела.

103 Специфичните обстоятелства, за които се твърди, че удостоверяват натиска върху АВВ, не могат да повлияят на тази констатация. Всъщност по време на изслушването пред Комисията АВВ се ограничава до това да изложи фактическата обстановка около картела и да посочи, че фактическите обстоятелства, изтъкнати от него пред Комисията, обосновават възможността да му бъде предоставено освобождаване от глоба. Във връзка с провежданото от чешкия орган по конкуренция производство освен тези два компонента действията на АВВ включват и компонент, в който се прави правна преценка на фактите и се дава становище относно изложението на възраженията. В тези два случая обаче не

изглежда, че АВВ отива отвъд това, което може да се очаква от едно предприятие, което е поискало освобождаване от глоба и което иска да се увери, че посредством пълното сътрудничество, което оказва на съответните органи, ще запази предоставеното му условно освобождаване. Следователно не трябва да се счита, че достоверността на изявленията на АВВ се поставя под съмнение от факта, че последното е поискало да се ползва от освобождаване от глоба.

¹⁰⁴ Доводът на жалбоподателите, че изявленията на АВВ не са направени към момента на настъпване на фактите, също не може да бъде уважен. Всъщност, от една страна, изявленията, направени пред Комисията от предприятие, което иска освобождаване от глоба, по правило не могат да съвпадат по време с твърдяното неправомерно поведение в неговата съвкупност, без това обстоятелство да ги лиши от тяхната доказателствена стойност. От друга страна, в случая твърдението на АВВ, че общото споразумение съществува, е от 11 март 2004 г., тоест преди преустановяването на посоченото в обжалваното решение нарушение.

¹⁰⁵ Що се отнася до съдържанието на отделните изявления на АВВ, първо, не следва да се придава специално значение на факта, че общото споразумение не се споменава в първоначалното искане, а и именно в искането за освобождаване от глоба от 3 март 2004 г. Всъщност при първия контакт с Комисията във връзка с искане за освобождаване от глоба е нормално съответното предприятие да не описва подробно всички аспекти от нарушението, което възнамерява да разкрие.

¹⁰⁶ Освен това, макар в първоначалното искане АВВ да не споменава изрично общото споразумение, то все пак посочва, че JAEPS и TM T & D са сред участниците в картела и че той обхваща всички държави — членки на Европейския съюз. Това твърдение обаче означава, че според АВВ тези две дружества са участвали в общото споразумение.

- 107 Второ, в становището си от 11 март 2004 г., тоест преди предоставеното му условно освобождаване от глоба, АВВ изрично посочва, че съществува общо споразумение, по силата на което двете японски дружества не следва да подават оферти за европейските проекти, а европейските дружества — за японските проекти.
- 108 В този контекст е нормално АВВ да посочва двете японски дружества, а именно JAEPS и TM T & D, тъй като към момента на изявлението му дейността в областта на КАГИ на дружествата Hitachi, Fuji, Toshiba и Melco е била осъществявана от тези две съвместни дружества. Това не означава, че Комисията не може да тълкува това изявление в смисъл, че самите тези предприятия са участвали в общото споразумение. Всъщност още в първоначалното искане АВВ уточнява, че доколкото му е известно, картелът съществува от повече от десет години, което означава, че създаването му предшества значително учредяването на JAEPS и на TM T & D.
- 109 Също така съвместното тълкуване на становището на АВВ от 11 март 2004 г. и на първоначалното му искане позволява да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че АВВ не е уточнило продължителността на картела. Всъщност в първоначалното си искане АВВ посочва, че картелът функционира поне от 1994 г., а становището му от 11 март 2004 г. не опровергава тази констатация.
- 110 Освен това АВВ заявява, че общото споразумение се основава на обстоятелството, че японските производители не са добре приети от европейските клиенти и се сблъскват с някои пречки на европейския пазар. Без съмнение обаче от становището му от 11 март 2004 г. следва, че според АВВ въпросните японски предприятия не са се ограничили само до това да констатират наличието на тези пречки, а са поели задължение спрямо своите европейски партньори да не навлизат на пазара в ЕИП. По този начин, вместо да лишават общото споразумение от предмет, бариерите за влизане на посочения пазар представляват

фактор, който е довел до сключването на посоченото споразумение. Трябва да се отбележи също, че тази констатация не е парадоксална, тъй като при разпределяне на пазари, като твърдяното от Комисията в настоящия случай, за един производител е естествено да остави на своите конкуренти пазарите, на които има слаби позиции.

- 111 Трето, следва да се отхвърли твърдението на жалбоподателите, че становището на АВВ от 4 октомври 2005 г. противоречи на по-ранните му изявления. Всъщност в посоченото становище АВВ потвърждава съществуването на общото споразумение. Макар в това становище АВВ да набляга на непреодолимия характер на пречките, пред които са изправени японските производители в опитите си да навлязат на пазара на ЕИП, тази констатация въобще не противоречи на изявленията от 11 март 2004 г., в които не се твърди, че навлизането на този пазар е невъзможно, а само че е трудно.
- 112 Ето защо, противно на твърдяното от жалбоподателите, становището на АВВ от 4 октомври 2005 г. представлява уточнение, което е съгласувано с по-ранните му изявления.
- 113 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се заключи, че изявленията на АВВ са елемент, чрез който може да докаже общото споразумение, тъй като в тях се изтъква съществуването на това споразумение, описва се основното му съдържание и се предоставят данни за продължителността му и за участниците в него.
- 114 Освен това изявленията на АВВ са съгласувани, направени са името на определено предприятие и от съдържанието им следва, че се основават на вътрешни проучвания и на обсъждания със служители на предприятието. Следователно трябва да им се признае определена доказателствена стойност. Все пак по силата

на посочената в точка 68 по-горе съдебна практика съдържанието на тези изявления във всички случаи трябва да бъде потвърдено с други доказателства.

По свидетелските показания на служители и на бивш служител на АВВ

— Доводи на страните

- 115 Най-напред жалбоподателите отново припомнят довода си, че доказателствената стойност на представените от АВВ доказателства е намалена, поради факта че последното е поискало да се ползва от освобождаване от глоба.
- 116 В това отношение жалбоподателите уточняват, че свидетелските показания на служители и на бивш служител на АВВ са били представени по време на разговорите, проведени през септември 2005 г., тоест 18 месеца след първоначалното искане за освобождаване от глоба, по искане на Комисията и в присъствието нейни служители, както и на юридическия съветник на АВВ, който дори взема активно участие по време на срещата с г-н М.
- 117 Освен това според жалбоподателите някои от изразените по време на тези разговори становища показват, че предварително били проведени подготвителни срещи или поне че е била изготвена писмена защита. По-конкретно изявленията на г-н М. изглежда били провокирани от предварителен разговор с външния съветник на АВВ, проведен в деня на изслушването. Въпреки това съществува ли несъответствия между отделните свидетелски показания.

- 118 Наред с това свидетелите били предупредени за значението на тези разговори за съдбата на искането за освобождаване от глоба на АВВ. Следователно според жалбоподателите свидетелите били лично заинтересовани да предоставят на Комисията доказателства, които потвърждават съществуването на общото споразумение. По-конкретно единствената причина, поради която г-н М. участвал в производството, била запазването на предоставената му от АВВ пенсия.
- 119 За разлика от това според жалбоподателите не е имало опасност свидетелските показания да навредят на АВВ, тъй като те са щели да бъдат оценени положително при извършването на преценката на искането им за освобождаване от глоба.
- 120 Освен това изявленията на свидетелите нито били съставени писмено, нито били проверени от тях, за да се установи точността им. Следователно те не били направени вследствие на задълбочено разсъждение. Свидетелите давали показания в качеството си на настоящи или бивши служители, а не в качеството си на официални представители на АВВ.
- 121 Жалбоподателите добавят, че в много от случаите разпитваните лица не са били преки свидетели на събитията, за които свидетелстват. По-конкретно г-н М. не бил пряк свидетел на възникването на общото споразумение, нито дори на предполагаемото му сключване на 15 април 1988 г., тъй като посочвал, че споразумението е съществувало още от времето, когато той дори не е бил роден.
- 122 Освен това свидетелските показания на г-н М. от септември 2005 г. в много отношения противоречали на по-ранните становища на АВВ, основани на по-ранни изявления на това предприятие, а използваните от него изразни средства били неточни и подсказани от Комисията или от външния съветник на АВВ. Също така фактът, че той не си спомня Споразумението GE да е съществувало

преди ноември 2006 г., внасял допълнително съмнение в достоверността на неговите свидетелски показания.

123 Самата Комисията била признала слабата доказателствена стойност на свидетелските показания на г-н М. с това, че била подбрала селективно доказателствата, които щяла да използва.

124 Що се отнася до съдържанието на свидетелските показания, нито един от свидетелите не могъл да потвърди продължителността на общото споразумение, тъй като г-н М. считал, че механизмът по Споразумението GQ и следователно самото общо споразумение са престанали да се прилагат през 2002 г., докато други свидетели твърдели, че общото споразумение е било в сила през различни периоди от 2002 г. до 2004 г. Освен това нито един свидетел не използвал термина „общо споразумение“, като идеята за наличието на картел не била възникнала спонтанно, а била внушена от Комисията.

125 В това отношение жалбоподателите уточняват, че макар Комисията да излага концепцията за общото споразумение по време на разговора с г-н Wi., последният предоставя становище само относно периода от юли 2002 г. до януари 2004 г. Становището на г-н Р. относно общото споразумение било толкова неясно, че принудило Комисията да се опита да го убеди да замени неточните изрази и да формулира по-ясно становището си. Г-н V-A. от своя страна първоначално информирал Комисията, че Европа и Северна Америка са изключени от картела. Както в случая с г-н Р., Комисията включила концепцията за общото споразумение на по-късен етап от разговора. Така трите въпросни свидетелски показания били неточни, несъгласувани и не били резултат от задълбочен размисъл.

126 Що се отнася до свидетелските показания на г-н М., жалбоподателите изтъкват, че първоначалното му изявление относно взаимната защита на вътрешните пазари се отнася до концепцията за държавите по произход на производителя, а не до общото споразумение, както е дефинирано от Комисията. Освен това изявленията му относно общото споразумение били неясни.

127 Жалбоподателите отбелязват също, че г-н М. не е потвърдил, че японските производители са в състояние да продават продукти на КАГИ на европейския пазар. Всъщност дори след намесата на външния съветник на АВВ, който се опитал да насочи свидетеля, последният поддържал, че участието на японските производители на европейския пазар било рядкост.

128 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

129 Най-напред следва да се припомни, че свидетелските показания на служители и на бившия служител на АВВ не са изявления, които са отделни и самостоятелни от изявлението на последното, тъй като свидетелите дават показания пред Комисията по инициативна на АВВ във връзка със задължението за сътрудничество на последното на основание на Известието относно сътрудничеството, в присъствието на външния съветник на АВВ. Следователно въпросните свидетелски показания не могат да подкрепят изявленията на АВВ по смисъла на цитираната в точка 68 по-горе съдебна практика. Те са по-скоро допълват посочените изявления, като могат да уточнят и конкретизират тяхното съдържание. Поради това те също трябва да бъдат потвърдени с други доказателства.

130 Доколкото жалбоподателите поставят въпроса за достоверността на свидетелските показания на служителите и на бившия служител на предприятие, което е поискало освобождаване от глоба, от точки 72 и 73 по-горе следва, че тези доказателства не следва автоматично да се третира с недоверие. Що се отнася до личните мотиви на свидетелите, разбира се, възможно е служителите на такова предприятие, които са длъжни да действат в интерес на същото, да желаят да предоставят колкото се може повече уличаващи доказателства, предвид това че сътрудничеството им в рамките на производството може да повлияе положително на кариерата им в бъдеще. Дори в този случай обаче въпросните служители ще са запознати и с възможните отрицателни последици от представянето на неточна информация, които са още по-съществени предвид изискването за подкрепяне с други доказателства.

131 Що се отнася до г-н М., бивш служител на АВВ, той по принцип вече не е длъжен да действа в интерес на бившия си работодател във връзка с доброволното сътрудничество в рамките на административно производство. Това обстоятелство обаче предполага също, че в този контекст по принцип той няма интерес от предоставянето на неточна информация. В това отношение следва да се отбележи, че когато дава показанията си, г-н М. вече е пенсиониран. При тези обстоятелства не изглежда, че липсата на съдействие от негова страна в рамките на административното производство би имала отрицателни последици за него, по-специално що се отнася до възнаграждението, за което се твърди, че му е предоставено от АВВ.

132 Фактът, че е изтекло известно време между отправянето на искането за освобождаване от глоба и разговорите със свидетелите, сам по себе си също не поставя под съмнение доказателствената стойност на събраните свидетелски показания. Всъщност обосновано е Комисията да събере допълнителни доказателства в хода на разследването, за да разполага с всички релеванти за преценката за наличието на дадено нарушение доказателства, по-конкретно в светлината на становищата на съответните предприятия.

133 За разлика от това времето, изтекло между даването на свидетелските показания и фактите, до които се отнасят, може да е от значение за преценката на тяхната достоверност, тъй като по правило свидетелите могат да дадат по-подробни и по-достоверни показания относно скорошни събития. В случая обаче времето, което е изтекло между даването на свидетелските показания през септември 2005 г. и преустановяването на участието на различните свидетели в картела, а именно май 2004 г. за г-н V.-А., г-н W. и г-н Р. и юни 2002 г. за г-н М., не е достатъчно дълго, за да повлияе на тяхната достоверност.

134 Достоверността на свидетелските показания по принцип не се засяга и от присъствието на външния съветник на АБВ по време на разговорите, тъй като свидетелските показания са били дадени във връзка с оказаното от АБВ сътрудничество на основание на Известието относно сътрудничеството и свидетелите са посочили изрично в началото на разговорите, че желаят да бъдат подпомагани от посочения съветник.

135 Външният съветник на АБВ се намесва в точно определен момент от разговора с г-н М., за да му подсказва, че за японските производители може да е изгодно да навлязат на европейския пазар — нещо в което г-н М. изглежда не бил убеден. Следователно трябва да се счита, че г-н М. изразява съмнения относно търговския интерес от подобна стъпка, и това обстоятелство да се вземе предвид при оценката на тези свидетелски показания. Жалбоподателите обаче не обясняват до каква степен тази намеса на външния съветник на АБВ засяга достоверността на свидетелските показания на г-н М. по останалите въпроси.

136 Що се отнася до първоначалната редакция на дадена защита и съдържанието на подготвителните срещи, не е изненадващо, че предприятие, което иска освобождаване от глоба, предварително е установило относимите към искането му фактически обстоятелства и свидетелите, които могат да свидетелстват за тях, и е анализирано заедно с последните докѐде се простират сведенията, с които разполагат.

- 137 Освен това не може да се счита, че въпросните свидетелски показания не могат да произведат вредни последици за АВВ. Всъщност, доколкото разговорите са проведени преди изпращането на изложението на възраженията, нито АВВ, нито неговите служители и неговият бивш служител са могли да бъдат сигурни в обхвата и в точното съдържание на твърденията за нарушение, в които ще бъде упреknато АВВ.
- 138 За разлика от това, жалбоподателите правилно поддържат, че въпросните свидетелски показания изглеждат не са резултат от задълбочен размисъл и че не са били променени след допълнителен размисъл и проверки. Всъщност свидетелските показания са дадени устно и няма данни, че Комисията предварително е поставила писмени въпроси на свидетелите, нито че изявленията относно общото споразумение и бариерите за навлизане на пазара на ЕИП са проверени и променени допълнително от техните автори.
- 139 Освен това не изглежда свидетелите да са дали показания в качеството си на официални представители на АВВ. Всъщност, най-напред, тази роля изглежда е поета главно от външните съветници на АВВ, които правят разгледаните в точки 102—114 по-горе изявления. По-нататък, както бе отбелязано в точка 131 по-горе, в момента, в който дава свидетелските си показания, г-н М. вече не е длъжен а priori да действа в интерес на бившия си работодател и освен това няма улики, че той или друг свидетел се е подготвял системно за разговора, като се е консултирал с други служители на АВВ и с притежавани от тях документи. Накрая, въпросите, поставени от Комисията по време на разговора, не се отнасят до официалната позиция на АВВ по засегнатите теми, а по-скоро до професионалните познания на отделните свидетели.
- 140 Твърдението на жалбоподателите, че разпитваните лица не са преки свидетели на разглежданите събития, също трябва да бъде отхвърлено. Всъщност от свидетелските показания следва, че четиримата свидетели са участвали лично в картела. По-конкретно г-н М. е бил един от представителите на АВВ в рамките на картела от 1988 г. до 2002 г., тоест почти през целия период на

функционирането му, докато самото АВВ е било един от основните участници. Следователно г-н М. е бил пряк и привилегирован свидетел на обстоятелствата, за които свидетелства.

141 В това отношение следва да се признае, че в свидетелските си показания г-н М. потвърждава, че не е присъствал на сключването на общото споразумение, което според него е предхождало подписването на Споразумението GQ и на Споразумението EQ. Освен това, запитан за това дали въпросът за общото споразумение е бил поставян на някоя от срещите, на които той е присъствал, г-н М. Отговаря, че това не е било необходимо, тъй като общото споразумение се е подразбирало. Тези обстоятелства обаче не поставят под съмнение доказателствената стойност на свидетелските показания на г-н М. Всъщност, от една страна, напълно възможно е даден свидетел да представи доказателство за трайно явление, макар да не е присъствал на възникването му. От друга страна, макар г-н М. да заявява, че общото споразумение не е било изрично обсъждано по време на срещите, в които е участвал, от свидетелските му показания следва, че според него участниците в картела са били запознати със съдържанието на посоченото споразумение и то е било прието и прилагано, без да е необходимо изрично обсъждане. Освен това, доколкото задължението на японските предприятия, на което се позовава Комисията, се е изразявало само в бездействие, а не в действие, такава хипотеза е възможна.

142 Жалбоподателите не посочват в какво се изразяват несъответствията между различните свидетелски показания. Освен това съпоставката на свидетелските показания, както между тях самите, така и с останалите представени от АВВ доказателства, не показва несъответствия, които могат да засегнат достоверността на изявленията относно съществуването на общото споразумение. Единственият въпрос с известно значение, по който е налице разминаване, е свързан с наличието на търговски интерес от навлизането на европейския пазар на японските производители. Както обаче следва от точки 156—158 по-долу, този въпрос е без значение за съществуването на общото споразумение.

- 143 Що се отнася до твърдението, че свидетелските показания на г-н М. са непълни, следва да се отбележи, че не е изненадващо, че по време на разговора даден свидетел не може да си спомни за всички писмени доказателства за картела. Освен това, макар по време на разговора г-н М. да не се позовава изрично на Споразумението GE, той все пак се позовава на възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП, извършено по силата на споразумения, предхождащи Споразумението GQ, от което Споразумението GE е част.
- 144 Също така фактът, че Комисията не е използвала всички посочени в дадено свидетелско показание доказателства, не означава, че то има по-малка доказателствена стойност. Всъщност нормално е определени доказателства да са ирелевантни или определени обстоятелства да се подкрепят по убедително от други доказателства.
- 145 Що се отнася до съдържанието на свидетелските показания, противно на поддържаното от жалбоподателите, изявленията относно продължителността на картела са съгласувани както помежду си, така и с твърденията на Комисията.
- 146 Всъщност г-н М. ясно посочва, че правилото за взаимно зачитане на вътрешните пазари от групите на европейските и на японските производители съществува отдавна, дори преди Споразумението GQ.
- 147 Изявлението на г-н М., че предвиденият в Споразумението GQ механизъм престава да се прилага през 2002 г., само по себе си не означава, че общото споразумение също престава да съществува. От една страна, през този период методите на функциониране на картела се променят в известна степен, по-конкретно поради това че Siemens и Hitachi възобновяват участието си в посочения картел, и следователно г-н М. приема, че Споразумението GQ, така както е подписано през 1988 г. и преразгледано впоследствие, престава да се прилага. Това обстоятелство не засяга възможността прилаганите от юли 2002 г. методи

на функциониране също да се основават на общото или на аналогично споразумение. Свидетелите на АВВ, различни от г-н М., потвърждават изрично, че в случая това е така, тъй като от изявленията им следва, че общото споразумение между европейските и японските производители за зачитането на вътрешните пазари е съществувало по времето, когато те са участвали в картела, тоест от юли 2002 г. до 2004 г.

148 От друга страна, г-н М. е принуден да се пенсионира преждевременно през юни 2002 г., след като новият му ръководител разкрива тайните действия. Това обстоятелство обяснява защо г-н М. не е бил запознат подробно с методите на функциониране на картела, прилагани от юли 2002 г.

149 Освен това не може да се поддържа, че свидетелите се позовават на общото споразумение по неясен и неспонтанен начин. Всъщност всеки от свидетелите посочва по свой начин, че по отношение на европейския и японския пазар съществува особено положение, което съответства на посоченото от Комисията общо споразумение.

150 Противно на поддържаното от жалбоподателите, г-н Wi. посочва, че отсъствието на японските предприятия от европейския пазар е резултат от система за защита на японските и европейските пазари, обоснована от факта, че всяка от двете групи производители не желае другата група да навлиза на нейния вътрешен пазар. Макар след разговора представителят на Комисията отново да засяга темата, като въвежда понятието за общо споразумение, той все пак се ограничава до изясняването на спонтанно засегнатия от г-н Wi въпрос.

151 Г-н Р. се позовава спонтанно на общо споразумение с японските предприятия, по силата на което последните няма да участват на европейския пазар, а

европейските производители няма да участват на японския пазар. И в този случай представителят на Комисията впоследствие разглежда въпроса, като обаче се ограничава до това да провери дали правилно е разбрал по-ранните спонтанни изявления.

152 В случая на г-н V.-А. Комисията не засяга въпроса за общото споразумение, а само пита свидетелят дали знае за каквото и да било споразумение между европейските и японските производители. В отговор на този въпрос г-н V.-А. посочва, че съществува споразумение между японските и европейските производители, по силата на което европейските предприятия няма да „атакуват“ японските предприятия на японския пазар и обратното. Освен това г-н V.-А. заявява, че е участвал в изрично обсъждане между европейските предприятия и представителя на японско предприятие относно спазването на това споразумение, което е предизвикано от опитите на японски предприятия да навлязат на европейския пазар.

153 Впрочем, що се отнася до твърдяното изключване на някои територии от приложното поле на световния картел, г-н V.-А., от една страна, заявява, че Северна Америка е била изключена по конкретна причина, а именно опасността от налагане на санкции в случай на разкриване на картела. От друга страна, той посочва, че изключването на страните от Западна Европа означава, че съответните проекти за КАГИ не са били обсъждани от европейските производители на срещите, в които той е участвал, тоест срещите на световния картел, регламентиран преди това от Споразумението GQ и Споразумението EQ, а по друг повод. Тези изявления обаче съответстват напълно както на посочените споразумения, така и на твърденията на Комисията.

154 Накрая, що се отнася до свидетелските показания на г-н М., последният заявява, че между японските и европейските производители е съществувало споразумение относно взаимната защита на вътрешните пазари преди Споразумението GQ, че това споразумение е било едно от необходимите условия за сключването на споразумения относно други региони и че спазването на предвидените в него правила налагало японските производители да не навлизат на вътрешния пазар

на європейські виробителі, дорі когато могат да го направят от техніческа гледна точка. Вързка с това г-н М. обяснява и механизма за уведомяване и осчетоводяване, както и факта, че проектите за КАГІ в държавите по производ на виробителя не са били обсъждани от двете групи виробителі и не са били включвани в предвидените от Споразумението GQ квоти.

155 Така изявленията на г-н М. потвърждават наличието на общото споразумение, на което се позовава Комисията, и не могат да бъдат квалифицирани като неясни, тъй като уточняват продължителността на посоченото споразумение, неговото съдържание и участниците в него. Липсата на уточнения относно прилагането на това споразумение никак не е изненадваща, тъй като главно-то споразумение между страните се състои в непредприемането на действия на определени пазари. Впрочем г-н М. описва тази част от общото споразумение, която изисква мерки по прилагане, а именно механизма за уведомяване и осчетоводяване.

156 Както обаче бе отбелязано в точка 135 по-горе, г-н М. не е убеден в търговския интерес на японските предприятия да навлязат на европейския пазар. Позицията му се споделя от г-н Р., според когото японските виробителі най-вероятно са считали, че операцията не е търговски оправдана. Според други свидетели, като г-н Wi. и г-н V.-A., е налице търговски интерес от такава стъпка.

157 Позицията на г-н М. и г-н Р. обаче не променя факта, че четиримата свидетели са заявили, че японските предприятия са поели задължение да не навлизат на пазара в ЕИП, въпреки че са могли да го направят от техническа гледна точка, независимо от липсата на евентуална непосредствена търговска обосновка на такова задължение.

158 В това отношение следва да се отбележи също, че противно на твърдяното от жалбоподателите, евентуалната липса на търговски интерес от страна на японските производители в определен момент да навлязат на пазара на ЕИП не лишава общото споразумение от предмет. Всъщност, от една страна, такова споразумение може да премахне остатъчния риск в случай на бъдещо навлизане на съответния пазар при промяна на конкурентното положение и по този начин да гарантира сигурността на двете групи производители в дългосрочен план, като стабилизира съответното им привилегировано положение. От друга страна, то може представлява и основа за взаимното доверие между двете групи. Според изявленията на г-н М. обаче това доверие е необходимо за прилагането на картела в световен мащаб.

159 В заключение, най-напред, изявленията на четиримата въпросни свидетели, и по специално тези на г-н М., са достоверни, тъй като са направени от лица, които са преки свидетели на обстоятелствата, за които свидетелстват, и от обстоятелствата по настоящия случай не следва, че посочените свидетели са имали основание да представят изопачени данни.

160 По-нататък, четирите свидетелски показания са съгласувани както помежду си, така и с останалите представени от АВВ доказателства, що се отнася до съществуването и основното съдържание на общото споразумение. Така свидетелските показания потвърждават съществуването на споразумение, по силата на което японските предприятия поемат задължението да не навлизат на европейския пазар на проекти за КАГИ, а европейските предприятия поемат задължението да не навлизат на японския пазар на същите проекти. Четиримата свидетели потвърждават също, че навлизането на европейския пазар е възможно от техническа гледна точка, независимо че съществуват някои входни бариери. Макар да е налице известно различие в позициите им относно това дали японските производители имат търговски интерес от навлизането на европейския пазар, в случая това обстоятелство е без значение с оглед на изявленията за съществуването на общото споразумение, както бе посочено в точки 156—158 по-горе.

161 Накрая, четири­те сви­де­тел­ски по­ка­за­ния да­ват точ­на и пъл­на пред­ста­ва за об­що­то спо­ра­зу­ме­ние, ка­то се имат пред­вид раз­лич­ни­те по­зна­ния на от­дел­ни­те сви­де­те­ли. По-кон­крет­но в сви­де­тел­ски­те си по­ка­за­ния г-н М. по­со­чва по­дроб­но съ­дър­жа­ни­е­то на спо­ра­зу­ме­ни­е­то, при­чи­на­та за не­го­во­то съ­щес­тву­ва­не, как­то и фун­к­ци­о­ни­ра­не­то му.

162 С ог­лед на го­ре­из­ло­же­но­то след­ва да се при­еме, че сви­де­тел­ски­те по­ка­за­ния на слу­жител­и­те и на бив­ши­я слу­жител на АВВ пред­став­ля­ват до­ка­за­тел­ства за съ­щес­тву­ва­не­то на об­що­то спо­ра­зу­ме­ние, ко­и­то се пол­зват с ви­со­ка до­ка­за­тел­ствен­а стой­ност.

По пред­ставе­ни­те от Фу­џи до­ка­за­тел­ства

— До­во­ди на стра­ни­те

163 Жал­бо­по­да­те­ли­те из­тък­ват, че от­го­ворът на Фу­џи на из­ло­же­ни­е­то на въз­ра­же­ни­я­та не е до­ста­тъч­но точ­но и по­дроб­но до­ка­за­тел­ство, за да под­кре­пи пред­ставе­ни­те от АВВ до­ка­за­тел­ства и теза­та на Ко­ми­си­я­та за съ­щес­тву­ва­не­то на об­що­то спо­ра­зу­ме­ние.

164 Пър­во, Фу­џи не уточ­ня­ва­ло от­къ­де знае за съ­щес­тву­ва­не­то на об­що­то спо­ра­зу­ме­ние, ни­то по­со­ч­ва­ло ко­га е би­ло склю­че­но, под как­ва фор­ма, кой уча­ства в не­го и да­ли е би­ло при­ла­га­но.

165 Второ, Фуџи не потвърдило реципрочния характер на общото споразумение и посочвало бариерите за влизане на европейския пазар на проекти за КАГИ, с които се сблъсквало, като по този начин поставяло под съмнение полезността на посоченото споразумение. В това отношение според жалбоподателите реципрочният характер на общото споразумение не може да се презумира от факта, че японските производители нямат никакъв интерес от приемането на едностранно споразумение. Те поддържат, че доколкото японският пазар е бил недостъпен за европейските предприятия, японските производители не са имали интерес от сключването на каквото и да било споразумение.

166 Трето, несъответствията между свидетелските показания на г-н Н. и останалите свидетелски показания на настоящи и бивши служители на Фуџи както относно съществуването на общото споразумение, така и относно техническите и търговски бариери за навлизането на пазара ЕИП, поставяли под съмнение доказателствената стойност на представените от Фуџи доказателства.

167 Четвърто, твърденията, които се съдържат в отговор на Фуџи на изложението на възраженията, били несъвместими с последващото му искане за освобождаване от глоба.

168 Пето, жалбоподателите изтъкват, че Комисията не е намалила глобата на Фуџи на основание на Известието относно сътрудничеството, което означавало, че предоставените от Фуџи доказателства не потвърждават съществуването на общото споразумение.

169 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

- 170 В отговора си на изложението на възраженията Fuji посочва, че е запознато с общото споразумение, по силата на което японските производители не следва да правят опити да навлязат на европейския пазар, като същевременно уточнява, че основната причина за отсъствието на Fuji от пазара на ЕИП се състои в това, че то не е голям надежден доставчик на проекти за КАГИ в Европа.
- 171 Първо, следва да се признае, че това изявление е относително неясно, тъй като Fuji се ограничава до това да посочи задължението на японските производители да не навлизат на европейския пазар. Все пак по този начин Fuji потвърждава основния елемент, който произтича от представените от АБВ доказателства и в който Комисията упреква японските производители. Така въпросното изявление е относимо към настоящия случай. Това важи с още по-голяма сила, тъй като ограничеността на сведенията, с които разполага Fuji, може да се обясни с второстепенната му роля в картела, и по-конкретно с факта, че както следва от съображение 150 от обжалваното решение, Fuji е единственото японско предприятие, което не е член на комитета на групата на японските производители, който отговаря именно за съгласуването на позициите на двете групи производители в рамките на Споразумението GQ.
- 172 Второ, фактът че Fuji не е потвърдило реципрочния характер на общото споразумение, в случая е ирелевантен. Всъщност, както бе констатирано в точка 76 по-горе, макар задължението на европейските производители да не навлизат на японския пазар да представлява косвено доказателство за участието на японските предприятия в нарушението на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, то не е задължителен елемент в този контекст.
- 173 Освен това вярно е, че в изявлението си Fuji се позовава на наличието на пречки от технически и търговски характер за навлизането на пазара на ЕИП. Тези обстоятелства обаче не са изтъкнати като единствената, а само като основната

причина за отсъствието на Fuji от посочения пазар. Впрочем, когато Fuji изтъква различните пречки, то посочва малкия си пазарен дял на световния пазар, което го поставя в по-неблагоприятно положение спрямо неговите по-големи както европейски, така и японски конкуренти. Следователно не изглежда, че доводите му по този въпрос могат да бъдат приложени към тези на други японски производители.

¹⁷⁴ Трябва да се припомни също, че в точки 110 и 158 по-горе се стигна до извода, че съществуват бариери за влизане на пазара на ЕИП, и евентуалната последица от това обстоятелство, а именно твърдяната липса на търговски интерес от страна на японските производители да навлязат на пазара на ЕИП, не лишава от предмет споразумение като общото споразумение.

¹⁷⁵ Трето, не се оспорва, че Комисията не е включила писмените свидетелски показания на г-н Н. сред изпратените след изложението на възраженията доказателства, на които тя възнамерява да се позове. Следователно това доказателство не може да се счита за уличаващо доказателство.

¹⁷⁶ Що се отнася до доказателствената стойност на свидетелските показания на г-н Н. в качеството им на оневиняващо доказателство, следва да се отбележи, че не може да се констатира каквото и да било съществено несъответствие между последните и останалите свидетелски показания на настоящи и бивши служители на Fuji. По-конкретно, тъй като нито настоящите, нито бившите служители на Fuji оспорват наличието на общото споразумение, свидетелите просто запазват мълчание по този въпрос. Освен това г-н Н. не оспорва съществуването на бариери от технически и търговски характер за навлизането на японските предприятия на пазара на ЕИП.

- 177 Четвърто, жалбоподателите не уточняват какви са твърдените несъответствия между изявлението на Fujі в отговора му на изложението на възраженията и искането му за освобождаване от глоба. Следователно този довод трябва да се отхвърли.
- 178 Впрочем трябва да се отбележи, че за да се предостави намаляване на глоба от Комисията на основание точка 21 от Известието относно сътрудничеството, съответните доказателства трябва да имат значителен доказателствен принос спрямо вече притежаваните от Комисията доказателства.
- 179 Следователно в искане за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, направено след изпращане на отговора на изложението на възраженията, за да получи намаляване на глобата, предприятието молител трябва да се съсредоточи върху тези доказателства, които според него не са установени напълно до този момент, за да има съществен принос в доказването. Това обстоятелство обаче може да обясни защо съответното предприятие е пропуснало елементите, които счита за доказани без съмнение от предоставените по-рано доказателства.
- 180 Пето, предвид формулировката на точка 21 от Известието относно сътрудничеството, не е изключено предоставянето на доказателства с известна доказателствена стойност, с които обаче се установяват факти, вече доказани чрез други доказателства, да не доведе до каквото и да било намаляване.
- 181 С оглед на всичко гореизложено следва да се заключи, че изявлението на Fujі, което се съдържа в отговора му на същото изложение на възраженията, има за цел да потвърди изявленията на АВВ и свидетелските показания на служители и на бивш служител на последното относно съществуването на общото споразумение. Поради неговия неясен и общ характер обаче то има ограничена доказателствена стойност.

По предложението на Alstom от 10 юли 2002 г.

— Доводи на страните

¹⁸² Жалбоподателите оспорват начина, по който Комисията тълкува предложението на Alstom, направено на срещата на участниците в картела от 10 юли 2002 г. и отхвърлено от представителя на предприятието Hitachi на следващата среща от 15 юли 2002 г. Според тях въпросното предложение не било насочено към актуализиране на общото споразумение чрез включването на страните от Централна и Източна Европа с оглед на евентуалното им присъединяване към Съюза, както твърди Комисията в съображения 127 и 128 от обжалваното решение. Ставало дума за опит на Alstom да наложи във връзка с развитието на методите на функциониране на картела споразумение, което не е съществувало преди това и което задължавало всяка от двете групи производители да зачита традиционния пазар на другата група. Това споразумение обаче било отхвърлено от японските предприятия и въпросът не бил поставян отново от европейските производители.

¹⁸³ В това отношение жалбоподателите отбелязват също, че твърдението на Комисията е несъвместимо както с довода ѝ, че общото споразумение може да бъде изведено от приложение 2 към Споразумението GQ, така и със свидетелските показания на г-н М., който заявява, че „системата по Споразумение GQ“ е преустановена през 2002 г.

¹⁸⁴ Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

¹⁸⁵ От съображение 127 от обжалваното решение следва, че на срещата от 10 юли 2002 г., на която е било обсъждано развитието на методите за функциониране на картела след възобновяването на участието на Siemens и на предприятието Hitachi, Alstom е предложило европейските производители да останат в Европа, а японските производители да останат в Япония и да не се опитват да навлизат на европейския пазар. Освен това в същото това съображение се уточнява, че на следващата среща, от 15 юли 2002 г., представителят на предприятието Hitachi е посочил, че Hitachi е отхвърлило това предложение, че европейските производители са заявили, че Европа, включително Централна и Източна Европа, е техен пазар и те възнамеряват да запазят прилаганите в Западна Европа цени, и че този въпрос ще бъде обсъден отново, макар това така и да не се случва.

¹⁸⁶ Следва да се признае, че на пръв поглед това резюме на срещите от 10 и 15 юли 2002 г., основано на представените от жалбоподателите доказателства, създава впечатление, че Alstom действително е предложило сключването на ново споразумение, което е отхвърлено от предприятието Hitachi и не е обсъждано отново, което означава, че поне след юли 2002 г. не е съществувало никакво споразумение относно поведението на японските производители на пазара на ЕИП.

¹⁸⁷ Резюмето на срещата от 15 юли 2002 г. обаче показва, от една страна, че предприятието Hitachi не е отхвърлило самата идея за разпределяне на пазарите, а само конкретното предложение на Alstom. От друга страна, в резюмето се посочва, че според предприятието Hitachi претенциите на европейските производители включват Централа и Източна Европа, което показва, че възразението му се е отнасяло до този конкретен аспект, а не до положението в Западна Европа.

- 188 Следва да се отбележи и че тълкуването на жалбоподателите е несъвместимо със собствените им доводи относно конкуренцията на пазара на ЕИП. Всъщност, ако се предположи, както твърдят жалбоподателите, че японските производители не са считани за реални конкуренти на пазара на ЕИП поради наличието на непреодолими входни бариери, споразумение относно същия този пазар би било безполезно. В тази хипотеза европейските производители, които са запознати с това обстоятелство благодарение на привилегированото си положение в Европа, не биха имали никакъв интерес да предлагат такова споразумение. От представеното от жалбоподателите резюме обаче следва, че предложението на Alstom се отнася както до пазара на ЕИП, така и до този на Централна и Източна Европа.
- 189 При тези обстоятелства следва да се възприеме тълкуването, направено в съображения 127 и 128 от обжалваното решение, че Alstom е предложило страните от Централна и Източна Европа да бъдат включени в обхвата на общото споразумение, а не предложеното от жалбоподателите тълкуване.
- 190 Останалите доводи на жалбоподателите не могат да окажат влияние върху тази констатация. От една страна, предложението на Alstom е направено в момент, в който поради възобновяването на участието на Siemens и на предприятието Hitachi в картела методите на функциониране на последния се развиват. В тълкуването на Комисията обаче, според което това развитие включва разширяването на обхвата на общото споразумение отвъд по-рано предвидените от Споразумението GQ граници, не се съдържа никакво противоречие.
- 191 От друга страна, както бе посочено в точка 147 по-горе, изявленията на г-н М., че „системата на Споразумението GQ“ престава да се прилага през юни 2002 г., не означават, че общото споразумение също престава да съществува или че обхватът на това споразумение не може да бъде разширен впоследствие чрез включването на Централна и Източна Европа. Освен това г-н М. е преустановил

участието си в дейността на картела от юни 2002 г. и следователно по принцип не е запознат пряко с по-нататъшното функциониране на същия.

¹⁹² В заключение следва да се приеме, че на срещата от 10 юли 2002 г. Alstom е предложило посоченото от Комисията разширяване на обхвата на общото споразумение и включването на страните от Централна и Източна Европа. Това обстоятелство доказва, че посоченото споразумение е съществувало към момента на срещата.

¹⁹³ Освен това, като се има предвид начинът на тълкуване на предложението на Alstom, отхвърлянето на това предложение от предприятието Hitachi не е равнозначно на отхвърляне на самото общо споразумение, а само на разширяването на неговия обхват. Следователно това обстоятелство не доказва, че общото споразумение е изоставено от юли 2002 г.

По позицията на други адресати на изложението на възраженията

— Доводи на страните

¹⁹⁴ От една страна, жалбоподателите посочват, че съществуването на общото споразумение се оспорва от пет японски дружества, а именно Hitachi, JAEPS, Toshiba, Melco и TM T & D.

¹⁹⁵ От друга страна, жалбоподателите поддържат, че Комисията тълкува неправилно позицията на VA TESH, като твърди, че последното не оспорва

съществуването на общото споразумение. Освен това общото споразумение било оспорвано и от Siemens, което представяло свидетелските показания на един от своите служители, г-н Т., който бил тясно свързан с функционирането на картела. Комисията обаче пропускала да вземе предвид тези елементи, а до голяма степен се основавала на свидетелските показания на служители и на бивш служител на АВВ. Освен това доказателствената стойност на предоставените от Siemens доказателства била още по-висока, тъй като искането му за освобождаване от глоба било отхвърлено поради оспорването на изтъкнатите от Комисията факти.

- ¹⁹⁶ Освен това според жалбоподателите европейските предприятия по принцип нямат интерес да оспорват изявленията относно общото споразумение, тъй като то е ирелевантно за твърденията за нарушение, които Комисията отправя срещу тях. Дори обратното, тези предприятия имали интерес от констатирането на съществуването на общото споразумение от Комисията, тъй като в известна степен това обстоятелство щяло да намали тежестта на собственото им неправомерно поведение. Освен това, както показвал случаят Siemens, неоспорването на изтъкнатите от Комисията факти било от значение за това дали исканията за освобождаване от глоба на европейските предприятия ще бъдат уважени или не.

— Съображения на Общия съд

- ¹⁹⁷ Най-напред, от доказателствата по преписката следва, че както изтъкват жалбоподателите, VA TECH изрично е оспорвало съществуването на общото споразумение.

- ¹⁹⁸ Комисията обаче не е допуснала грешка, като е счела, че изявленията и свидетелските показания на АВВ, изявленията на Fuji относно съществуването на общото споразумение и изявленията на жалбоподателите относно уведомяването

и осчетоводяването трябва да се считат за доказателства с по-голяма доказателствена стойност от оспорването на съществуването на общото споразумение от страна на Hitachi, JAEPS, Toshiba, Melco, TM T & D, Siemens и VA TECH.

199 Всъщност, за разлика от първата група доказателства, въпросното оспорване не противоречи на интересите на заинтересованите предприятия, тъй като има за цел да отрече наличието на каквото и да било нарушение на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП. Тази констатация важи и за свидетелските показания на г-н Т., в които последният се ограничава да посочи възникването на Споразумението GQ, да оспори съществуването на общото споразумение и да посочи бариерите за навлизане както на пазара на ЕИП, така и на японския пазар. По-конкретно, що се отнася до общото споразумение, в свидетелските показания на г-н Т. не се съдържат нови доказателства в сравнение с посочените от останалите адресати на изложението на възраженията.

200 Също така не може да се счита, че европейските предприятия, включително Siemens, не са имали интерес от оспорването на общото споразумение, тъй като в изложението на възраженията Комисията тълкува последното като тайно споразумение между европейските и японските производители относно пазара на ЕИП, което следователно представлява нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП. Тази констатация обаче може да засегне интересите на европейските производители, най-малкото потенциално, в случай че останалите твърдения за нарушение, в които са обвинени от Комисията, не бъдат доказани надлежно.

201 Освен това Комисията поддържа, че не се е основала на позицията на европейските предприятия, за да заключи, че е имало общо споразумение, а само я е констатирала. Макар това тълкуване да се подкрепя от съображение 125 от обжалваното решение, което не придава на позицията на Alstom, на Areva и на VA TECH каквото и да било стойност на потвърждаващо доказателство, за

разлика от изявленията на Fuji, които потвърждават съществуването на общото споразумение, то се поставя под съмнение от съображение 255 от обжалваното решение, в което Комисията се позовава на мълчаливото признаване на общото споразумение от страна на някои европейски производители.

202 Във всички случаи неутралната позицията на Alstom и на Areva не може да се тълкува като доказателство за съществуването на общото споразумение. Всъщност предвид тежестта на доказване, която в рамките на производство по член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП пада върху Комисията, липсата на оспорване на даден факт от определено предприятие не доказва този факт.

203 От всичко гореизложено следва, че изтъкнатите от жалбоподателя доказателства не позволяват да се направи изводът, че общото споразумение съществува.

По механизма за уведомяване и осчетоводяване

— Доводи на страните

204 Най-напред, жалбоподателите поддържат, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване е имал за цел да намали по антиконкурентен начин квотата на европейските производители по отношение на проектите за КАГИ извън ЕИП поради сравнително силната конкурентна позиция на японските производители на пазари като тези на Азия и Близкия Изток, към който е насочен световният

картел. Всього осчетоводяването било алтернативно разрешение, предложено от европейските производители вместо намаляване на тяхната обща квота.

205 Жалбоподателите твърдят също, че не съществуват доказателства, които дават основание да се счита, уведомяването е било задължително, системно и редовно, че е извършвано преди възлагането на съответните проекти и че е продължило да се прилага след 1999 г.

206 Според жалбоподателите обаче механизъм за осчетоводяване, основан на дискреционно, а не на системно и задължително уведомяване, не може да донесе сигурност и да компенсира японските производители. Следователно теорията за общото споразумение, както е дефинирана от Комисията, в случая не била съвместима с фактите.

207 Що се отнася до изтъкнатите от Комисията различни елементи, обстоятелството, че в Споразумението EQ се говорело за съобщаването на сведения за проектите за КАГИ в ЕИП на японските производители, било без значение, тъй като японските производители не били запознати със съдържанието на посоченото споразумение. Освен това според Споразумението EQ съобщаването на сведения относно проектите за КАГИ в ЕИП ставало след възлагането им и било дискреционно.

208 Освен това в искането си за освобождаване от глоба жалбоподателите поддържат също, че изявлението, че Siemens редовно е изпращало таблици със схематична информация за част от възложените на отделните членове на картела проекти за КАГИ, е свързано само с проектите за КАГИ извън ЕИП.

209 В отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите твърдят също, че основаното на свидетелските показания на г-н Wa. изявление, че за целите на осчетоводяването европейските доставчици са уведомявали подробно японските доставчици за проектите за КАГИ в ЕИП, е свързано с инцидентно, а

не със задължително и системно уведомяване през цялата продължителност на картела. Жалбоподателите добавят, че не са били запознати с точното разпределение, а само с резултатите от възлагането, и че съобщаваните данни са били обобщени и следователно не са били поверителни, което означава, че уведомяването не е могло да окаже влияние върху евентуалната конкуренция между европейските и японските производители. Във всички случаи обаче уведомяването било преустановено през 1999 г.

210 Освен това Комисията тълкувала неправилно и изявленията на Fuji относно съобщаването на информация за проектите за КАКИ в ЕИП. Всъщност Fuji изрично оспорвало системния характер на уведомяването и твърдяло, че не е запознато с механизма за разпределяне на посочените проекти.

211 Накрая, в изявлението си от 3 февруари 2005 г. относно уведомяването АВВ не посочвало дали въпросният механизъм е задължителен и редовно прилаган и не уточнявало продължителността му, нито евентуалните му последици в рамките на общия пазар. АВВ потвърждавало обаче, че японските производители са били уведомявани единствено за резултата от възлагането на европейските проекти.

212 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

213 Най-напред, следва да се отхвърли предложеното от жалбоподателите алтернативно обяснение на механизма за уведомяване и осчетоводяване. Всъщност те не посочват доказателства в подкрепа на твърденията си, че най-напред

японските производители са поискали изменение на предвидените в Споразумението GQ квоти, че впоследствие това изменение е било отхвърлено от европейските производители и че накрая процедурата за уведомяване и осчетоводяване на някои проекти за КАГИ в ЕИП е била предложена и приета като възможна алтернатива. Във всички случаи несигурен механизъм за уведомяване и компенсиране като посочения от жалбоподателите би бил значително по-сложен от обикновеното адаптиране на квотата, без да предлага нещо повече от последното разрешение.

214 Що се отнася до отделните доказателства относно уведомяването и осчетоводяването, от част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към Споразумението EQ следва, че „европейските членове решават за уведомяването на европейски проекти на групата на японските производители“.

215 Както бе констатирано в точка 87 по-горе, тази клауза е свързана с евентуалното съобщаване на информация преди възлагането на съответните проекти за КАГИ. Тя обаче не се отнася до контрола върху вече възложените проекти. Следователно макар съдържанието на въпросната клауза да представлява улика, която позволява да се приеме, че японските производители са били считани за реални конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, предвидените в нея мерки не са част от механизма за уведомяване и осчетоводяване, така както твърди Комисията. Следователно приложение 2 към Споразумението EQ е ирелевантно за доказването на същия този механизъм.

216 Що се отнася до представените от АВВ доказателства, следва да се отбележи, че в свидетелските си показания г-н М. изрично потвърждава, че съществува механизъм за уведомяване и осчетоводяване. Той заявява също, че този механизъм не се отнася до проектите за КАГИ в държавите по произход на производителя, а именно Япония, и в някои европейски държави.

- 217 Наличието на механизъм, който се състои във включването на стойността на проектите за КАГИ в ЕИП в предвидената от Споразумението GQ световна квота, се потвърждава и от отговорите, които АВВ предоставя на 3 февруари 2005 г. на въпросите на Комисията. Всъщност АВВ твърди, че при възлагането на проекти извън Съюза са били отчитани резултатите от разпределянето на проектите в рамките на Съюза.
- 218 Що се отнася до представите от жалбоподателите доказателства, следва да се отбележи, че тълкувано във връзка с непосредствено стоящите преди него изречения, изявлението, посочено в точка 2.10 от искането за освобождаване от глоба на жалбоподателите, че Siemens редовно е изпращало таблиците със схематична информация за част от възложените на отделните членове на картела проекти за КАГИ, се отнася само до проектите за КАГИ извън ЕИП. Следователно това изявление е ирелевантно за доказването на механизма за уведомяване и осчетоводяване по отношение на проектите за КАГИ в ЕИП във вида, в който е представен от Комисията.
- 219 В отговора си на изложението на възраженията обаче жалбоподателите заявяват, че преди предприятието Hitachi да прекрати участието си в картела през 1999 г., европейските производители са уведомявали подробно японските производители за проектите за КАГИ, които ще доставят в Европа, за да могат тези проекти да бъдат взети предвид при определянето на квотата на проектите за КАГИ извън ЕИП, разпределени между двете групи производители на основание на Споразумението GQ.
- 220 Това изявление потвърждава изрично, посоченият от Комисията механизъм за уведомяване и осчетоводяване е съществувал до 1999 г. Освен това то има висока доказателствена стойност по две причини. От една страна, посоченото изявление е в противоречие с интересите на жалбоподателите, тъй като означава, че е налице връзка между дейностите, свързани с тайното споразумение в рамките на ЕИП и японските производители, и поради това представлява уличаващо доказателство. От друга страна, от тълкуването на посочената част от

отговора на изложението на възраженията следва, че жалбоподателите не са съзнавали какви изводи е могло да бъдат направени от това изявление.

- 221 В това отношение следва да се отбележи, че жалбоподателите предоставят на Комисията допълнителен отговор на изложението на възраженията. В този документ обаче те само оспорват начина, по който Комисията тълкува съдържащите се в отговора им изявления относно механизма за уведомяване и осчетоводяване, по-специално що се отнася до релевантността на посочените изявления като доказателство за общото споразумение и за наличието на едноединствено нарушение, в което се включват както последното споразумение, така и Споразумението GQ. Жалбоподателите обаче не вземат отношение по самото съдържание на въпросните изявления.
- 222 От своя страна в отговора си на изложението на възраженията Fuji заявява, че информацията относно разпределянето на проектите за КАГИ в европейските страни, изключени от приложното поле на Споразумението GQ, не е била изпращана редовно на японските производители и че следователно Fuji не е било в течение на функционирането на Споразумението EQ.
- 223 Все пак второстепенната роля на Fuji в рамките на картела, припомнена в точка 171 по-горе, може да обясни факта, че Fuji не е получавало цялата информация, изпращана от групата на европейските производители. Това обстоятелство поставя под съмнение и достоверността на изявлението на Fuji по този въпрос, в сравнение с тази на доказателствата, представени от ABB и Hitachi, които са били членове на комитетите на своите групи и по тази причина са били по-тесно свързани с функционирането на твърдения картел.
- 224 Противно на твърдяното от жалбоподателите от анализираниите по-горе доказателства в тяхната цялост не следва, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване е прилаган инцидентно и дискреционно. Всъщност, макар изявленията

на АВВ и на жалбоподателите, както и свидетелските показания на г-н М. да не засягат изрично този въпрос, от използваните във въпросните документи формулировки ясно следва, че уведомяването е било редовно използван начин, прилаган по отношение на всички участници и проекти. Както бе посочено в предходната точка, изявленията Fuji са по-малко достоверни по този въпрос от представените от АВВ и от жалбоподателите доказателства. Освен това в точка 215 по-горе вече бе отбелязано, че приложение 2 към Споразумението EQ не се отнася до уведомяването и осчетоводяването, както се твърди от Комисията, и следователно е ирелевантно в това отношение.

225 Що се отнася до периода на прилагане на механизма за уведомяване и осчетоводяване, в изявленията на АВВ от 3 февруари 2005 г. не се споменава конкретен период и следователно а priori те могат да се тълкуват като отнасящи се до цялото нарушение. От своя страна изявленията на г-н М. се отнасят до периода, в който той участва в картела, а именно от 1988 г. до юни 2002 г. Доколкото обаче в точки 68 и 129 по-горе бе посочено, че представените от АВВ доказателства трябва да бъдат потвърдени от други доказателства и че това потвърждаване не може да дойде от свидетелските показания на г-н М., следва да се посочи, че изявленията на жалбоподателите, съдържащи се в отговора им на изложението на възраженията, се отнасят до период, предхождащ момента, в който предприятието Hitachi прекъсва участието си в картела през 1999 г. Ето защо следва да се приеме, че съществуването на механизъм за уведомяване и осчетоводяване е доказано за този последен период.

226 Що се отнася до релевантността на механизма за уведомяване и осчетоводяване за доказването на общото споразумение, следва да се приеме, че той представлява сериозна улика за това, че европейските производители са възприемали японските производители като потенциални реални конкуренти на пазара на ЕИП. Всъщност, ако се предположи, че европейският пазар действително е бил недостъпен за японските производители поради наличието на входни бариери, европейските производители не биха имали основание да съобщават за резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП и а fortiori да осчетоводяват същите тези проекти от общата „европейска“ квота, предвидена в

Споразуменіето GQ, тъй като това осчетоводяване би ги лишило от една част от проектите за КАГИ в предвидените в Споразуменіето GQ региони. Следователно наличието на такъв механизъм за уведомяване и осчетоводяване предполага, че японските предприятия са могли да навлязат на европейския пазар. Ако те не са навлезли на този пазар, то е защото са се задължили да не го правят в замяна на повече проекти за КАГИ извън ЕИП. Така въпросният механизъм представлява връзка между дейностите, свързани с тайното споразумение в рамките на ЕИП и японските производители, и следователно е косвено доказателство за съществуването на общото споразумение.

227 В случая въпросът дали механизмът за уведомяване и осчетоводяване е имал последици за пазара на ЕИП е без значение. Всъщност, както бе отбелязано в точка 76 по-горе, основното твърдение за нарушение, в което Комисията упреква жалбоподателите в обжалваното решение, е задължението на японските производители да не навлизат на пазара на ЕИП, което се доказва косвено от наличието на механизъм за уведомяване и осчетоводяване. От обжалваното решение обаче не следва, че според Комисията посоченият механизъм представлява самостоятелно нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразуменіето за ЕИП.

228 Освен това не е необходимо да се доказва, от една страна, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване не се е отнасял до проектите за КАГИ в европейските държави по произход на производителя, и от друга страна, че Япония е държава по произход на производителя, така че посоченият механизъм да може да се счита за улика, относима към съществуването на общото споразумение по силата на изложеното точка 226 по-горе разсъждение. Следователно обстоятелството, че е възможно свидетелските показания на г-н М. по този въпрос да не се подкрепят от други доказателства, е без значение.

229 Впрочем, доколкото доводите на Комисията относно механизма за уведомяване и осчетоводяване не се основават нито на поверителния характер на съобщаваните сведения, нито на факта, че уведомяването е било извършвано след възлагането на съответните проекти за КАГИ, тези обстоятелства също са ирелевантни в настоящия случай.

- 230 С оглед на всичко гореизложено следва да се заключи, че редовното уведомяване на групата на японските производители за проектите за КАГИ в ЕИП след възлагането им и осчетоводяването на същите тези проекти от общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ, се доказва от изявленията на АВВ и на жалбоподателите и от свидетелските показания на г-н М., що се отнася до периода от 1988 г. до момента, в който предприятието Hitachi прекъсва участието си в картела през 1999 г. Освен това въпросният механизъм е доказателство за съществуването на общото споразумение, на което се позовава Комисията.

По възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП

— Доводи на страните

- 231 Жалбоподателите изтъкват, че проектите за КАГИ в ЕИП са се разпределяли от европейските членове на картела на срещи, различни от срещите по Споразумението GQ, без участието на японските производители.
- 232 В този контекст предоставените от АВВ списъци с проекти не били достоверно доказателство, че информацията за съответните проекти за КАГИ е била съобщавана на японските производители и разисквана с тях преди възлагането на посочените проекти.
- 233 Според жалбоподателите същата констатация важи и за твърдението, че японските предприятия са възнамерявали да предоставят оферти за проекти за КАГИ в ЕИП и по този начин да създават напрежение в рамките на картела. Всъщност изявленията на свидетелите на АВВ по този въпрос били неточни или ирелевантни в случая.

234 Освен това, като се остави настрана твърденият интерес на Melco към проект за КАГИ в Испания, единствено европейските производители били обсъждали единадесетте проекта за КАГИ в ЕИП, посочени в обжалваното решение. Било възможно обаче Melco да е получило информация за въпросния проект от източници, различни от списъците с проекти или европейските доставчици.

235 Освен това не било доказано, че японските производители са участвали в определянето на цените на проектите за КАГИ в ЕИП, които не са могли да бъдат възложени на определен доставчик, в прилагането на клаузата от Споразумението GQ за прекратяването на лицензионни договори, сключени с трети лица за територията на ЕИП или в обmena на чувствителна информация за европейския пазар на проекти за КАГИ.

236 Освен това по-ранните споразумения между европейските доставчици относно възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП, и по-специално Споразумението GE, били доказателства, които поставяли под съмнение съществуването на общото споразумение. Според жалбоподателите в Споразумението GE се говори за сложен картел между европейските производители, който предхожда подписването на Споразумението GQ и е независим от него. Така въпросният картел бил прилаган без предполагаемата защита на твърдяното общо споразумение. Това обстоятелство обаче поставяло под съмнение доводите на Комисията относно значението на общото споразумение за тайните дейности на европейските производители в рамките на ЕИП.

— Съображения на Общия съд

237 В преписката не се съдържат доказателства, че проектите за КАГИ в ЕИП са били обсъждани на срещите по Споразумение GQ, в които са участвали японските членове на картела.

238 Освен това от предоставените от АВВ списъци с проекти не следва, че проектите за КАГИ в ЕИП са били обсъждани с японските производители, с изключение на твърдения интерес на Melco към проекта „MSP via GC“ в Испания. Не е изключено обаче твърденият интерес на Melco към този проект да е резултат от грешка, предвид дължината на списъка с проекти и това, че Комисията не е открила други случаи на интерес от страна на японски производител към проект за КАГИ в ЕИП. Във всички случаи съдържанието на списъка с проекти не се подкрепя от други доказателства, що се отнася до проекта „MSP via GC“, и следователно не може да се вземе предвид в това отношение.

239 Освен това, когато в съображение 125 от обжалваното решение Комисията посочва, че понякога японските производители са възнамерявали да отговорят на европейските покани за представяне на оферти, но по принцип са отказвали тези покани и са уведомявали европейските производители за съответните проекти, тя се основава единствено на изявленията на АВВ и на свидетелските показания на неговите служители. Ето защо, тъй като не е подкрепено с други доказателства, това твърдение не може да бъде взето предвид.

240 Впрочем Комисията не упреква жалбоподателите в това, че са участвали в определянето на минималните цени на проектите за КАГИ в ЕИП или в прекратяването на лицензионни договори, сключени с трети лица за територията на ЕИП. Следователно доводите на жалбоподателите по този въпрос са ирелевантни в случая.

241 Що се отнася до обмена на чувствителна информация относно проектите за КАГИ в ЕИП, уведомяване като установеното в настоящия случай надхвърля пределите на нормалното конкурентно поведение, що се отнася както до продължителността и интензитета му, така и до естеството на предаваните данни. Не е доказано обаче, че предметът на уведомяването е бил възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП на японските производители или че действително съобщените данни са били използвани за тази цел.

- 242 С оглед на гореизложеното следва да се заключи, че не е доказано, че японските производители са участвали във възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП.
- 243 Що се отнася до европейските споразумения, които предхождат Споразумението GQ, следва да се отбележи, че освен по отношение на Споразумението GE твърденията на жалбоподателите не са достатъчно точни или подкрепени. Следователно те трябва да бъдат отхвърлени.
- 244 Що се отнася до Споразумението GE, не се оспорва, че то е подписано преди Споразумението GQ и Споразумението EQ. Все пак, противно на твърдяното от жалбоподателите, този факт не означава, че то е независимо от Споразумението GQ или от общото споразумение.
- 245 Всъщност по силата на член 15 от него Споразумението GE първоначално е трябвало да бъде междинно решение, валидно до влизането в сила на Споразумението GQ, и при липсата на такова споразумение е трябвало да бъде предговорено след 31 декември 1988 г. Така изглежда, че при сключването на Споразумението GE страните вече предвиждали установяването на световния картел и неговите отделни елементи, включително, според твърденията на Комисията, на общото споразумение. Това тълкуване се подкрепя от свидетелските показания на г-н М., според които световният картел е бил предмет на сложни преговори в продължение на много години преди подписването на Споразумението GQ.
- 246 Освен това според г-н М. взаимното задължение на двете групи производители да не навлизат на вътрешните пазари на другата група, което представлява същността на общото споразумение, на което се позовава Комисията, предхожда сключването на Споразумението GQ. Следователно това задължение е могло да бъде взето предвид от европейските производители при подписването на Споразумението GE.

²⁴⁷ При тези обстоятелства не може да се приеме, че Споразумението GE поставя под съмнение съществуването на общото споразумение, на което се позовава Комисията.

Обща преценка

— Доводи на страните

²⁴⁸ Според жалбоподателите посочените от Комисията доказателства относно съществуването на твърдяното общо споразумение са селективни, лишени от доказателствена стойност, не се подкрепят от други доказателства и не съответстват на действителността, тъй като Комисията е съставила теорията си, преди да разгледа фактите.

²⁴⁹ В това отношение жалбоподателите изтъкват, че представените от АВВ доказателства не установяват надлежно съществуването на общото споразумение, и по-специално обстоятелствата, че японските производители приемат разпределянето на проектите за КАГИ в ЕИП да се извършва между европейските производители, че съществува механизъм за задължително и системно уведомяване или че японските производители участват в тайните действия на европейските производители в рамките на ЕИП. Освен това Комисията била използвала доказателствата селективно, тъй като в обжалваното решение не посочвала някои от представените от АВВ доказателства, които не съответствали на нейната теория, и по-конкретно Споразумението GE.

250 Жалбоподателите считат, че доколкото представените от АВВ доказателства имат слаба доказателствена стойност и същевременно се оспорват от тях, от Toshiba, от Melco, от ТМ Т & D и в някои отношения от Fuji, е следвало те да бъдат подкрепени с други доказателства, като необходимата „степен на подкрепа“ е висока. Това обаче не било така. По-конкретно Комисията била направила твърдения относно Споразумението GQ и Споразумението EQ, които противоречали на останалите доказателства по преписката, и тълкувала неправилно изявленията на жалбоподателите и на Fuji относно механизма за уведомяване и осчетоводяване.

251 Във връзка с това жалбоподателите поддържат, че японските производители не са могли да навлязат на европейския пазар на проекти за КАГИ, тъй като са съществували непреодолими входни бариери, които правели излишно участието им на европейско равнище и следователно съществуването на общото споразумение. Те добавят, че правдоподобността на това алтернативно обяснение е била потвърдена от всички останали засегнати предприятия и освен това е видна от множество доказателства по преписката, и по-специално от Споразумението GE, сключено от европейските производители, без да е било необходимо да се постигне съгласие с японските производители или те да бъдат информирани.

252 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

— Съображения на Общия съд

253 От направения в точки 84—230 по-горе анализ следва, първо, че в изявленията на АВВ и в свидетелските показания на неговите служители и на неговия бивш служител се посочва съществуването на общо споразумение, по силата на което европейските и японските производители са поели взаимно задължение да

не навлизат на вътрешните пазари на другата група. Посочените доказателства позволяват да се определят страните по споразумението и да се заключи, че макар вероятно да предхожда Споразумението GQ, то е било сключено най-късно в момента на сключване на последното споразумение.

254 Второ, съществуването на посоченото по-горе взаимно споразумение се потвърждава от предложението, направено от Alstom по време на срещата от 10 юли 2002 г. Съществуването на задължение от страна на японските предприятия да не навлизат на европейския пазар се потвърждава и от изявленията на Fuji.

255 Трето, от изявленията и свидетелските показания на АВВ, подкрепени от изявленията на жалбоподателите, следва, че японските производители са приемали, поне що се отнася до периода от 1988 г. до 1999 г., редовното уведомяване за резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП и тяхното осчетоводяване от общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ. Освен това съгласно част „Е (E-Members)“, точка 4 от приложение 2 към Споразумението EQ европейските производители са предвидили възможността да съобщават на японските производители подробности относно някои проекти за КАГИ в ЕИП преди възлагането им. Тези две обстоятелства подсказват, че японските производители са били считани за реални конкуренти за доставката на някои проекти за КАГИ в ЕИП, но са поели задължението да не навлизат на европейския пазар в замяна на по-голям дял от проектите за КАГИ в други региони. Следователно те са косвено доказателство за наличието на взаимна договорка между европейските и японските производители.

256 Така посочените от Комисията доказателства подкрепят твърденията ѝ за съществуването на общото споразумение, така както са обобщени в точка 74 по-горе. Посочените от жалбоподателите доказателства от своя страна не могат да поставят под съмнение посочените твърдения.

- 257 От една страна, както бе посочено в точки 244—247, Споразумението GE не е доказателство за европейски картел, който е действал, без да се прилага общото споразумение.
- 258 От друга страна, макар да не е установено, че японските предприятия са участвали заедно с европейските производители във възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП, следва да се посочи, че с оглед на естеството на твърдяното им задължение по силата на общото споразумение, от участието им в това възлагане не би имало полза. Всъщност японските производители нямали никакъв интерес да се намесват във възлагането на проекти за КАГИ в ЕИП, които са се ангажирали да не печелят. Единственият им интерес би бил да узнаят стойността на съответните проекти и това на кого са били възложени, за да могат да контролират осчетоводяването в общата „европейска“ квота, предвидена в Споразумението GQ. Все пак, поне що се отнася до периода от 1988 г. до 1999 г., тази информация е била съобщавана на японските производители посредством механизма за уведомяване.
- 259 С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че съществуването на общото споразумение, така както е описано в точка 74 по-горе, е надлежно доказано.
- 260 При тези обстоятелства, противно на твърдяното от жалбоподателите, Комисията не е длъжна да докаже търговския интерес на съответните предприятия от сключването на общото споразумение. Впрочем, както бе изложено в точки 110 и 158 по-горе, заключението за съществуването на общото споразумение може да донесе определени предимства на посочените предприятия и следователно не е безпредметно, независимо от наличието на бариери за навлизане на пазара на ЕИП и евентуалната липса на непосредствен търговски интерес от навлизането на този пазар.
- 261 Освен това, тъй като Комисията не се позовава единствено на поведението на въпросните предприятия на пазара, за да заключи, че е налице твърдяното

нарушение, не е достатъчно жалбоподателите да предложат друго правдоподобно обяснение на фактите, различно от приетото от Комисията. Следователно наличието на алтернативно обяснение, предложено от жалбоподателите, е ирелевантно, що се отнася до наличието на посоченото нарушение. Така или иначе доказателствата, които подкрепят това обяснение, са изтъкнати жалбоподателите във връзка с първата част от третото им правно основание и следователно ще бъдат разгледани в точки 317—332 по-долу.

262 Следователно първата част от второто правно основание трябва да бъде отхвърлена.

263 Освен това в съответствие с изложеното в точка 41 по-горе, поради това че съществуването на общото споразумение е могло да бъде доказано, без да се взема предвид становището на Fuji от 21 ноември 2006 г. като уличаващо доказателство, следва да се отхвърли окончателно първата част от първото правно основание, изведена от това, че жалбоподателят не е имал достъп до някои уличаващи доказателства. Поради това първото правно основание следва да се отхвърли изцяло.

б) По втората част, изведена от това, че Комисията не е доказала, че общото споразумение е ограничително споразумение или съгласувана практика

Доводи на страните

264 Жалбоподателите изтъкват, че дори да се предположи, че Комисията е доказала съществуването на общото споразумение, тя не е привела конкретни и

надеждни доказателства, че това споразумение е израз на обща воля, изразена като ограничително споразумение или съгласувана практика. Според тях преписката на Комисията не разкрива нищо повече от паралелно поведение на операторите, което е съвместимо с нормалните пазарни условия. Това обстоятелство се доказвало от свидетелските показания на г-н М., който посочвал, че на срещите, на които е присъствал, не е било необходимо да се поставя въпросът за общото споразумение, тъй като то било очевидно.

Съображения на Общия съд

- ²⁶⁵ Съгласно съдебната практика Комисията трябва да събере достатъчно точни и взаимно подкрепящи се доказателства, за да обоснове твърдото убеждение, че твърдяното нарушение представлява споразумение или съгласувана практика по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО (Решение на Общия съд от 21 януари 1999 г. по дело *Riviera Auto Service* и др./Комисия, Т-185/96, Т-189/96 и Т-190/96, *Resueil*, стр. II-93, точка 47). Горепосочената съдебна практика е приложима по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.
- ²⁶⁶ В настоящия случай в обжалваното решение Комисията не се произнася изрично по въпроса дали поведението, в което са упрекнати японските производители, представлява споразумение или съгласувана практика. В съображение 248 от обжалваното решение тя се ограничава да отбележи, че нарушението се състои от множество действия, които могат да бъдат квалифицирани като споразумения или съгласувани практики.
- ²⁶⁷ Поради това първо следва да се провери дали общото споразумение представлява споразумение между предприятия по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

268 В това отношение, за да има споразумение по смисъла на гореспоменатите разпоредби, е достатъчно съответните предприятия да са изразили своята обща воля да възприемат определено пазарно поведение (вж. по аналогия Решение по дело *Cimenteries CBR* и др./Комисия, точка 70 по-горе, точка 958 и цитираната съдебна практика). Да се отчитат конкретните последици от едно споразумение е ненужно, при положение че то има за цел ограничаването на конкуренцията (вж. Решение по дело *Cimenteries CBR* и др./Комисия, точка 70 по-горе, точка 837 и цитираната съдебна практика).

269 В настоящия случай обаче от отделните изтъкнати от Комисията доказателства, и по-специално от изявленията на ABB и на Fuji и от свидетелските показания на г-н М. и г-н V.-А., следва, че европейските и японските производители са се задължили взаимно да не навлизат на вътрешните пазари на другата група. Наличието на взаимно задължение непременно предполага наличието на обща воля, дори и да липсват елементите, които позволяват да се определи с точност моментът на изразяване на тази воля или формализират изразяването ѝ. Освен това от точка 141 по-горе следва, че г-н М. счита, че на срещите, на които е присъствал, не е било необходимо да се посочва общото споразумение, тъй като всички участници в картела са били запознати със съдържанието на това споразумение и то е било прието и прилагано, без да е било необходимо да се обсъжда изрично. Също така, както бе посочено в точка 152 по-горе, г-н V.-А. заявява, че е участвал в изрично обсъждане между европейските предприятия и представителя на японско предприятие относно спазването на общото споразумение.

270 Освен това фактът, удостоверен от изявленията и свидетелските показания на ABB и от изявленията на жалбоподателите, според които в продължение на много години японските производители са приемали редовното уведомяване на резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП и осчетоводяването им от предвидената в Споразумението GQ обща „европейска“ квота, е несъвместим с обикновено паралелно поведение на конкуренти без каквото и да било съгласуване на воли.

- 271 Също така общото споразумение е имало за цел да определи поведението на японските предприятия по отношение на пазара на ЕИП, тъй като последните са поели задължението да не навлизат на този пазар. Затова посоченото споразумение действително представлява ограничение на пазара на ЕИП в полза на европейските производители.
- 272 Следователно Комисията основателно е констатирала, че общото споразумение представлява споразумение между предприятия по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.
- 273 При тези обстоятелства по-нататък не е необходимо да се разглежда дали общото споразумение представлява съгласувана практика по смисъла на същите разпоредби.
- 274 С оглед на всичко изложено по-горе следва да се отхвърли втората част от второто правно основание, а оттам и второто правно основание в неговата цялост.

3. По третото правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала наличието на едно-единствено продължавано нарушение

- 275 Във връзка с първата част от третото правно основание жалбоподателите поддържат, че що се отнася до тях, Комисията не е доказала нито главните аспекти на прилаганите от участниците в картела мерки, нито обстоятелството, че тези мерки са преследвали единна цел. Във връзка с втората част те оспорват продължавания характер на картела, и по-конкретно продължителността на неговата цел.

276 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

а) По първата част, изведена от това, че Комисията не е доказала наличието на едно-единствено нарушение, обхващащо общото споразумение, световния картел, уреден от Споразумението GQ, и тайните действия на европейските производители в рамките на ЕИП

Доводи на страните

277 Жалбоподателите изтъкват, че в случая стоките, географските пазари и предприятията, които са засегнати, от една страна, от предвидения в Споразумението GQ картел, и от друга страна, от споразуменията относно проектите за КАГИ в ЕИП, са различни, което според тях означава, че Споразумението GQ е отделно от европейските споразумения и че следователно не може да се счита, че действията на картела в рамките на ЕИП и действията на европейските производители в рамките на ЕИП образуват едно-единствено нарушение.

278 Жалбоподателите добавят, че изложените в обжалваното решение фактически обстоятелства не доказват извън всякакво основателно съмнение наличието на едно-единствено нарушение.

279 Според жалбоподателите общото споразумение не е доказано, тъй като представените от АВВ доказателства са лишени от доказателствена сила и не се подкрепят от други доказателства.

280 Освен това Комисията не била доказала значението на общото споразумение за твърдения световен картел, тъй като от доказателствата по преписката не следвало, че такова споразумение е било необходимо за установяване на взаимно доверие или за насърчаване на действията на европейските членове на картела на територията на ЕИП. Комисията не била доказала и че японските производители са били запознати и съгласни с концепцията за взаимното запазване на държавите по произход на производителя. Всъщност понятието „държави по произход на производителя“ било понятие, което се прилагало само във връзка със споразуменията между европейските производители и следователно японските производители не били запознати с него.

281 Според жалбоподателите участието на японските производители в Споразумението GQ било независимо от тайното поведение на европейските производители в рамките на ЕИП, което произтичало от факта, че японските производители не били в състояние да навлязат на европейския пазар на проекти за КАГИ поради наличието на непреодолими входни бариери.

282 Освен това наличието на два самостоятелни картела се потвърждавало от множество доказателства по преписката. В това отношение жалбоподателите посочват Споразумението GE и други, по-ранни споразумения, сключени между европейските доставчици, непосочването на общото споразумение в писмените споразумения, липсата на каквото и да било отношение към поведението на европейските производители в рамките на ЕИП, както и споразумението за неразпространение, сключено между ABB, Areva, Siemens и VA TЕСH и предназначено да улесни обмяна на чувствителна информация между страните по него, без останалите участващи в картела предприятия да знаят за него.

283 За сметка на това обаче нямало доказателства, които дават основание да се приеме, че японските производители са участвали в разпределянето на проекти за КАГИ в ЕИП и в свързаните с това тайни действия на европейските производители в рамките на ЕИП, или че са били запознати с тези действия.

- 284 Що се отнася до механизма за уведомяване и осчетоводяване, жалбоподателите най-напред препращат към изложеното в точка 204 по-горе алтернативно обяснение на фактите. Освен това те отново изтъкват, че уведомяването не е било системно, че се е извършвало след възлагането на съответните проекти, че е било преустановено през 1999 г. и че се е отнасяло до неупотребителни сведения.
- 285 По-конкретно жалбоподателите оспорват, че само знанието за наличието на минало споразумение между други предприятия и обменът на обобщена информация представляват нарушения на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП.
- 286 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

Съображения на Общия съд

- 287 Визираните в член 81, параграф 1 ЕО споразумения и съгласувани практики задължително трябва да са резултат от съгласуване между няколко предприятия, които са съизвършители на нарушението, но чието участие може да има различни форми, в зависимост по-конкретно от характеристиките на съответния пазар и от положението на всяко предприятие на този пазар, преследваните цели и избраните или предвидени ред и условия на изпълнение. Все пак обстоятелството, че всяко предприятие участва по свой собствен начин в нарушението, само по себе си не е достатъчно, за да изключи неговата отговорност за цялото нарушение, включително за действия, които на практика са извършени от други участващи предприятия, но които имат същия предмет или същите антиконкурентни последици (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точки 79 и 80). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

288 Така, предприятие, което е участвало в нарушение със собствените си действия, които попадат в обхвата на понятията за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентна цел по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО, и което е целяло да способства за цялостното осъществяване на нарушението, е отговорно, за целия период на участието си в посоченото нарушение и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, когато е установено, че въпросното предприятие е знаело за неправомерните действия на другите участници или е могло разумно да ги предвиди, и е било готово да поеме риска за тях (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 287 по-горе, точка 83). Горепосочената съдебна практика се прилага по аналогия към член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

289 В настоящия случай, първо, от анализа на второто правно основание следва, че японските предприятия са участвали, заедно с европейските предприятия, в общото споразумение, което е споразумение между предприятия по смисъла на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП относно европейския пазар на проекти за КАГИ. Участието в общото споразумение означава, че японските предприятия са били в течение на факта, че проектите за КАГИ в ЕИП са били запазени за европейските производители.

290 В това отношение обстоятелството, че жалбоподателите не са участвали в конкретните мерки, свързани с тайното споразумение в ЕИП, е ирелевантно. Всъщност, както бе посочено в точка 258 по-горе, предвид естеството на задължението им по силата на общото споразумение участието на японските производители във възлагането на проекти за КАГИ на пазара на ЕИП не би било от полза. Така пасивната роля на японските производители не се дължи на техния доброволен избор, а на формата на участието им в споразумението относно пазара на ЕИП. Самото им участие обаче е предварително условие за възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП между европейските производители било на основание на принципа за защита на държавите по произход на производителя, било на основание на Споразумението ГЕ.

291 Второ, изявленията на АВВ и свидетелските показания на г-н М. подсказват, че макар общото споразумение да не се споменава изрично в Споразумението GQ, то стои в основата на действието на последното, тъй като позволява установяването на необходимото доверие за функционирането на световния картел. Наличието на връзка между общото споразумение и Споразумението GQ се потвърждава от свидетелските показания на г-н V.-А., който посочва, че по време на среща в рамките на Споразумението GQ европейските предприятия и представител на японски предприятия са обсъждали необходимостта от спазването на общото споразумение.

292 Трето, механизмът за уведомяване и осчетоводяване свързва тайните дейности на европейските предприятия в рамките на ЕИП и световния картел, уреден в Споразумението GQ. Всъщност чрез този механизъм резултатите от възлагането на някои проекти за КАГИ в ЕИП са били взимани предвид с оглед на възлагането на проекти за КАГИ в други региони по силата на Споразумението GQ. Съществуването на този механизъм се доказва от изявленията и свидетелските показания на АВВ и от изявленията на жалбоподателите, независимо от липсата на изрично споменаване в Споразумението GQ.

293 В този контекст предложеното от жалбоподателите алтернативно обяснение на механизма за уведомяване и осчетоводяване бе отхвърлено в точка 213 по-горе. Освен това от точки 243—247 по-горе следва, от една страна, че доводите на жалбоподателите относно европейските споразумения, различни от Споразумението GE, не могат да бъдат взети предвид от Общия съд, и от друго страна, че последното споразумение не представлява доказателство, че тайните действия на европейските производители в рамките на ЕИП се били независими от световния картел, уреден в Споразумението GQ. Освен това от посочените от жалбоподателите доказателства не следва, че споразумението за поверителност между европейските производители е било сключено в действителност, нито а fortiori че обменът на информация между двете групи производители е бил засегнат от това обстоятелство.

294 Четвърто, следва да се приеме, че от редовните уведомления за резултатите от процедурите за възлагане на обществени пръчки за някои проекти за КАГИ в ЕИП, осъществявани най-малко в периода от 1988 г. до 1999 г., японските предприятия са могли разумно да предвидят, че възлаганията на проектите за КАГИ в ЕИП между европейските производители са резултат от действия, свързани с тайното споразумение. Всъщност фактът, че дадена група е уведомявана редовно в продължение на множество години за резултатите от процедурите за възлагане на обществени пръчки, в които са участвали членове на друга група производители от същия промишлен сектор, без видима легитимна причина за това, преминава границите на нормално конкурентно поведение. Следователно уведомяването би трябвало да породи съмнения относно условията на възлагане на съответните проекти за КАГИ. Това важи още повече в случаите, когато резултатите от процедура за възлагане на обществени пръчки не са непременно публичнодостъпни данни, и по-конкретно когато става дума за процедури за възлагане на поръчки, започнати от частни предприятия, и що се отнася до подробности от одобрената оферта.

295 В това отношение в съображение 277 от обжалваното решение Комисията посочва, че обстоятелството, че благодарение на механизма за уведомяване от 1988 г. до 1999 г. японските производители са знаели, че възлаганията на проектите за КАГИ в ЕИП са свързани с тайното споразумение, не се засяга от евентуалното последващо преустановяване на уведомяването. Същото важи и за JAEPS, независимо от факта, че то е създадено едва през 2001 г. Всъщност JAEPS поема дейността в областта на КАГИ на своите акционери, след които са Hitachi и Fuji. При тези обстоятелства може да се приеме, че то е разполагало със същата информация като посочените акционери, що се отнася до възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП.

296 Пето, общото споразумение, уреденият със Споразумението GQ световен картел и тайните действия на европейските производители в рамките на ЕИП са прилагани едновременно по отношение на едни и същи стоки и с участието на едни и същи европейски производители, а що се отнася до общото споразумение и до Споразумението GQ, и едни същи японски производители. Освен това отделните мерки са били прилагани с една и съща обща цел, а именно

установяването на система за разпределяне на световния пазар на проекти за КАГИ и възлагането на тези проекти на отделните участници в картела.

²⁹⁷ С оглед на всичко изложено по-горе следва да се направи изводът, че Комисията не е допуснала грешка, като е констатирила, че общото споразумение, уредените със Споразумението GQ световен картел и антиконкурентните действия на европейските производители в рамките на ЕИП образуват едно-единствено нарушение, преследващо обща цел. Следователно първата част от третото правно основание следва да бъде отхвърлена.

б) По втората част, изведена от това, че Комисията не е доказала продължавания характер на картела

Доводи на страните

²⁹⁸ Жалбоподателите поддържат, че след събранието от 10 юли 2002 г. картелът не преследва същите икономически цели, тъй като вече бил ориентиран към Близкия Изток и югоизточна Азия и новата му цел била да попречи на спада на цените в тези региони.

²⁹⁹ Освен това според жалбоподателите Комисията е трябвало да вземе предвид въведените в същия този момент промени в структурата и функционирането на картела, състоящи се в опростяването на методите на работа, въвеждането на системата на групи от пряко възлагани проекти и изменението на кодовете, обозначаващи участниците в картела.

300 Комісіята оспорува основателността на доводи на жалбоподателите.

Съображения на Общия съд

301 От доказателствата по преписката не следва, че на срещата от 10 юли 2002 г. е била променена преследваната от световния картел икономическа цел. Всъщност както преди, така и след тази дата основната цел на този картел е била разпределянето на пазарите на проекти за КАГИ и координирането на възлагането на същите тези проекти между участващите в картела предприятия в световен мащаб. В този контекст изглежда, че волята на разглежданите предприятия да попречат на спада на цените в Близкия Изток и в югоизточна Азия не е била резултат от промяната на основните им цели, а по-скоро на развитието на конкуренцията на посочените пазари.

302 Освен това изтъкнатото от жалбоподателите структурно и оперативнo развитие се състои в конкретни изменения само на определени аспекти от функционирането на картела и не засяга неговата основна цел. Всъщност, както изтъква Комисията, изглежда, че отделните промени са били свързани с увеличаването на броя на участниците в картела и с технологичното развитие. Впрочем жалбоподателите не подкрепят с доводи възражението си относно прогресивния характер на извършените промени, направено от Комисията в съображение 280 от обжалваното решение.

303 От това следва, че твърденията на жалбоподателите относно продължителността на картела и неговата цел не са подкрепени с факти. Следователно трябва да се констатира, че Комисията не е допуснала грешка, като е констатирала, че в периода от 15 април 1988 г. до 11 май 2004 г. е било налице продължаване нарушение, преследващо една и съща икономическа цел.

304 Ето защо трябва да се отхвърли втората част от третото правно основание, а оттам и третото правно основание в неговата цялост.

305 Тъй като не може да бъде уважено нито едно от правните основания, изтъкнати в подкрепа на главното искане, то следва да бъде отхвърлено.

Б — По първото искане, поставено при условията на евентуалност и насочено към отмяната на член 2 от обжалваното решение, в частта му, в която се отнася до жалбоподателите

1. По четвъртото правно основание, изведено от това, че Комисията е допуснала грешки при изчисляването на наложените на жалбоподателите глоби

306 Жалбоподателите поддържат, че Комисията е допуснала грешки при изчисляването на наложените им глоби. В рамките на първата част те упрекуват Комисията, че не е изпълнила задължението си да оцени относителната тежест в извършването на нарушението на всяко от предприятията. В рамките на втората част те изтъкват, че Комисията е допуснала явна грешка при прилагане на Известието относно сътрудничеството. В рамките на третата част те твърдят, че Комисията е допуснала явна грешка в преценката на факторите, свързани с продължителността на картела.

307 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

а) По първата част, изведена от грешка в оценката на относителната тежест в извършването на нарушението на всяко от предприятията

Доводи на страните

308 Жалбоподателите поддържат, че Комисията е трябвало да вземе предвид второстепенната им роля в картела както що се отнася до относителната тежест на поведението им, така и до влиянието на последното върху пазара на ЕИП.

309 От една страна, жалбоподателите твърдят, че не са участвали в картела в ЕИП и в срещите, организирани в рамките на Споразумението EQ, а само в изпълнението на Споразумението GQ. Следователно евентуалното им участие в европейския картел било само пасивно, така че поведението им не оказвало влияние върху обмена между държавите членки, като се има предвид и наличието на по-ранен европейски картел, уреден от Споразумението GE.

310 От друга страна, жалбоподателите поддържат, че твърдяното им участие в общото споразумение не е оказало влияние върху пазара на ЕИП и следователно не може да засегне конкуренцията на този пазар. В това отношение те се позовават на представените пред Комисията доказателства, и по-конкретно на външния доклад, на изявленията на други участници в картела и на факта, че не са продавали проекти за КАГИ в Европа нито в периода от 2000 г. до 2002 г., тоест в периода, в който не са участвали в картела, нито след преустановяването на последния. Жалбоподателите добавят, че фактът, че не могат да засегнат конкуренцията в ЕИП, е трябвало да се отчете като смекчаващо обстоятелство.

311 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

Съображения на Общия съд

312 Според съдебната практика, когато едно нарушение е било извършено от няколко предприятия, трябва да се разгледа относителната тежест на участието на всяко от тях (вж. Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 287 по-горе, точка 150 и цитираната съдебна практика). Така фактът, че дадено предприятие не е участвало във всички конститутивни елементи на даден картел или че е имало второстепенна роля в аспектите, в които е участвало, трябва да се вземе предвид при преценката на тежестта на нарушението и определянето на глобата (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 287 по-горе, точка 90).

313 В това отношение най-напред следва да се уточни, че обжалваното решение не санкционира участието на адресатите на това решение в Споразумението GQ, което не се отнася до територията на ЕИП. Всъщност в член 1 от обжалваното решение ясно се посочва, че нарушението на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП се отнася до сектора на проекти за КАГИ в ЕИП.

314 От анализа на второто правно основание следва, че участието на японските и европейските производители в споразуменията и съгласуваните практики относно ЕИП не е от едно и също естество. Всъщност в рамките на общото споразумение японските предприятия поемат задължението да не навлизат на пазара на ЕИП и следователно участието им се изразява в бездействие. От своя страна европейските производители разпределят помежду си отделните проекти за КАГИ на същия този пазар чрез свързани с тайното споразумение активни тайни действия.

315 Що се отнася обаче до тежестта на тези два типа поведение, не съществува съществена разлика. Всъщност, както бе констатирано точки 258 и 290 по-горе, предвид естеството на задължението на жалбоподателите по силата на общото споразумение фактът, че те не са участвали във възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП, е ирелевантен, тъй като тяхната намеса не е била от полза. Така посоченото от жалбоподателите обстоятелство не е резултат от техния избор, а само последица от естеството на участието им в споразумението относно пазара на ЕИП. Самото им участие обаче е предварително условие за това проектите за КАГИ в ЕИП да могат да се възлагат между европейските производители съгласно договорените в това отношение правила.

316 Следователно трябва да се приеме, че тежестта на поведението на японските предприятия е сравнима с тази на поведението на европейските предприятия.

317 Що се отнася до твърдението, че жалбоподателите не са в състояние да засегнат конкуренцията в ЕИП, от точка 1 А от Насоките за изчисляване на размера на глобите следва, че при определянето на глобата трябва да се вземе предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на други оператори, и по-специално потребители.

318 В това отношение жалбоподателите изтъкват, от една страна, че японски производител, който желае да навлезе на пазара на проекти за КАГИ в ЕИП, се сблъсква с високи входни бариери от техническо, търговско, културно и икономическо естество. От друга страна, същия този пазар бил „завършен“ пазар, което означавало, че в периода на извършване на нарушението той е отбелязвал нисък ръст и че е бил адекватно обслужван от европейските производители.

319 Първо, следва да се отбележи, че съществуването на общото споразумение, и по-специално на механизма за уведомяване и осчетоводяване, означава, че японските производители са били възприемани като възможни потенциални конкуренти от европейските производители, независимо от някои обективни входни бариери, съществуването на които впрочем не се оспорва от Комисията. Ако това не бе така, европейските производители нямаше да сключат и да спазват общото споразумение, тъй като за тях то води до загуба на част от проектите за КАГИ извън ЕИП. Доколкото поради привилегированото си положение в Европа европейските производители са много добре поставени, за да преценят положението в ЕИП, фактът, че приемат общото споразумение, поставя под сериозно съмнение правдивостта на тезата на жалбоподателите.

320 Второ, следва да се отбележи, че представеният от жалбоподателите външен доклад е бил изготвен *ex post* за специфичните нужди на защитата на страните в рамките на производството, довело до приемането на обжалваното решение. Както изтъква Комисията, докладът е изготвен най-общо и в него не се посочва, че жалбоподателите са обсъждали въпроса дали навлизането на пазара на ЕИП е възможно или търговски оправдано. Освен това, що се отнася по-конкретно до техническите бариери, външният доклад до голяма степен се позовава на изявленията на JAEPS и на други адресати на обжалваното решение, което означава, че именно по тази причина той не е независим източник.

321 Освен това, що се отнася до техническите бариери, действително изглежда, че един японски производител, който желае да навлезе на пазара на ЕИП, е длъжен да приспособи съответния продукт към действащите норми, произтичащи от определените от Международната електротехническа комисия стандарти, да извърши определен брой изпитания за съответствие и да получи съответните сертификати. Жалбоподателите обаче не оспорват, че японските производители са извършвали спорадични продажби на продукти на КАГИ в ЕИП, както и по-многобройни продажби на други територии, където се прилагат определените от Международната електротехническа комисия стандарти.

- 322 Също така жалбоподателите се позовават и на допълнителните технически изисквания, приложими в някои страни от Западна Европа. Що се отнася обаче до държавите, различни от държавите по произход на потребителя, тези изисквания се прилагат към всички потенциални европейски или японски доставчици.
- 323 Същото важи и по отношение на твърдяното предпочитание към националните производители, тъй като от обжалваното решение следва, че държавите в ЕИП, различни от държавите по произход на производителя, са именно тези, в които няма надеждни национални доставчици. Това разсъждение е приложимо а fortiori за твърдяното предпочитание към доставчика на вече инсталирано оборудване. Всъщност по-ранни задоволителни вазимоотношения с даден доставчик поставят в неблагоприятно положение всички останали доставчици, независимо дали са европейски или японски.
- 324 Жалбоподателите изтъкват, че Директива 93/38/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 година относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и далекосъобщенията (ОВ L 199, стр. 84) изисква да се отдава предпочитание на европейските доставчици при възлагането на обществени поръчки. Както обаче признават самите жалбоподатели, от една страна, това правило не се прилага към японските производители от 1 януари 1996 г. От друга страна, правилото за предпочитание не е абсолютно правило, тъй като съгласно член 36, параграф 3 от посочената директива то се прилага само когато съответните оферти са равностойни с оглед на критериите за възлагане на поръчката, което означава по-конкретно че разликата в цените не е повече от 3 %.
- 325 Що се отнася до доводите на жалбоподателите, изведени, от една страна, от необходимостта да се установи присъствие в Европа, за да се осигури продажбата, както и услугите и инфраструктурата по поддръжката, и от друга страна, от влиянието, което разстоянието между Европа и Япония оказва върху разходите за транспорт и застраховки и върху сроковете за доставка, те не могат да бъдат

уважени, като се имат предвид продажбите на КАГИ, осъществени от японските производители в ЕИП, както и в останалата част от Европа и в региона на Средиземно море, тоест в географски отдалечени от Япония територии.

326 Що се отнася до твърдените тарифни бариери, жалбоподателите не са представили подробности относно ставките на митата, които биха били приложими при внос на КАГИ в ЕИП от Япония. Следователно този довод трябва да бъде отхвърлен.

327 Накрая, следва да се отбележи, че продължителното съществуване на общото споразумение и следователно отсъствието на японските производители от пазара на ЕИП може да засили изкуствено някои от посочените от жалбоподателите входни бариери, и по-специално свързаните с приемането от европейските клиенти на японските доставчици. Не може да се приеме обаче, че жалбоподателите изтъкват последиците от извършването на нарушението, в което са участвали, за да поискат намаляване на наложената им за същото това нарушение глоба. Впрочем горепосочените последици от продължителното съществуване на общото споразумение могат да обяснят факта, че жалбоподателите не са реализирали продажби на КАГИ в ЕИП в периодите от 1999 г. до 2002 г. и от 2004 г. до 2006 г., тоест в относително кратки спрямо периода на нарушението периоди.

328 Трето, следва да се отбележи, че в изявленията на други участници не се посочват входни бариери, различни от изтъкнатите от жалбоподателите. Следователно изложените в точки 321—327 по-горе доводи са приложими и тук.

329 Четвърто, следва да се посочи, че доказателствата относно положението на пазара на ЕИП, които се съдържат във външния доклад, не са достатъчно прецизни,

тъй като не обхващат някои части от периода на нарушение. Освен това част от доказателствата се отнасят до процента на растеж на пазара на ЕИП, но не съдържат уточнения относно неговия размер. Един голям като абсолютна стойност пазар обаче може да предостави възможности за навлизане, ако не е налице голям процент на растеж.

330 Освен това наличието на други конкуренти е фактор, присъщ на упражняването на стопанска дейност в условията на пазарна икономика, и следователно сам по себе си не представлява специално обстоятелство, което е трябвало да се вземе предвид. Доколкото доводът на жалбоподателите извежда на преден план твърдяната привилегирована връзка между европейските клиенти и европейските производители, следва да се препрати към точки 323 и 327 по-горе.

331 Освен това целта на анализа на капацитета на японските производители да навлязат на пазара на ЕИП е да се разбере не дали един картел на този пазар е най-атрактивната алтернатива пред японските производители, а дали става дума за реалистична операция, която, ако не съществуваше общото споразумение, можеше да окаже влияние върху поведението на производителите на пазара на ЕИП. Следователно фактът, че пред японските производители се откриват възможности на други пазари, не е релевантен сам по себе си.

332 С оглед на всичко гореизложено следва да се заключи, че жалбоподателите не са подкрепили надлежно твърдението си, че особеностите на пазара на ЕИП имат за последица това, че поведението на японските производители, страни по общото споразумение, в настоящия случай не може да засегне конкуренцията на същия този пазар. При тези обстоятелства Комисията не може да бъде упрекната, че не е взела предвид посоченото твърдение нито при преценката на

тежестта на извършеното от жалбоподателите нарушение, нито при преценка на смекчаващите обстоятелства.

333 Следователно първата част от четвъртото правно основание трябва да се отхвърли.

б) По втората част, изведена от грешка при прилагането на Известието относно сътрудничеството

Доводи на страните

334 Жалбоподателите изтъкват, че за да стигне до извода, че са участвали в общото споразумение, и по-общо в едно-единствено продължавано нарушение, Комисията се е позовала на две доказателства, представени от жалбоподателите, а именно, от една страна, изявленията относно наличието на механизъм за уведомяване и осчетоводяване, и от друга страна, експозе на отхвърлянето на предложението на Alstom, направено на 10 юли 2002 г. и свързано с общото споразумение относно европейския пазар. Тези доказателства не били известни на Комисията и имали пряко значение за доказването на наличието на едно-единствено продължавано нарушение.

335 Поради това жалбоподателите считат, че Комисията е допуснала грешка, като е констатирила, че горепосочените доказателства нямат значителна добавена стойност, която да обоснове намаляването на глобата на основание на Известието относно сътрудничеството. Освен това, като се позовават на точка 23 от посоченото известие, те поддържат, че не би следвало да им се налага каквато и да било глоба.

336 Комісіята оспорува основателността на доводите на жалбоподателите.

Съображения на Общия съд

337 Точки 4, 20, 21 и 23 от Известието относно сътрудничеството предвиждат следното:

„4. Комисията счита, че благосклонното третиране на предприятията, които ѝ сътрудничат при изложените по-долу обстоятелства, е в интерес на Общността. Интересът на потребителите и гражданите тайните картели да бъдат разкрити и забранени надделява над интереса да бъдат глобени предприятия, които ѝ позволяват да разкрие и санкционира тези практики.

[...]

20. Предприятията, които не отговарят на условията [за освобождаване от глоби], биха могли да се ползват от възможността за намаляване на всяка глоба, която в противен случай би била наложена.

21. За да се възползва от тази възможност, дадено предприятие трябва да предостави на Комисията доказателства за предполагаемото нарушение, които в значителна степен допълват доказателствата, с които Комисията вече разполага, и трябва да прекрати участието си в предполагаемото нарушение не по-късно от момента, в който представи доказателствата.

[...]

23. [...] Освен това, ако едно предприятие предостави доказателства за неизвестни на Комисията преди това факти, които имат пряко отношение към сериозността или периода на съществуване на предполагаемия картел, Комисията няма да вземе тези факти предвид при определянето на размера на глобата, която ще бъде наложена на предприятието, представило доказателствата“ [неофициален превод].

338 Преценени с оглед на тези критерии, доводите на жалбоподателите не могат да бъдат уважени.

339 Всъщност, както бе посочено в точки 192 и 230 по-горе, изявленията относно механизма за уведомяване и осчетоводяване и предложението на Alstom от юли 2002 г. са релевантни за доказването на съществуването на общото споразумение доказателства. По време на административното производство обаче жалбоподателите твърдят, от една страна, че механизмът за уведомяване и осчетоводяване е ирелевантен за доказването на съществуването на посоченото споразумение, и от друга страна, че предложението на Alstom и реакцията им спрямо това предложение позволявали да се постави под съмнение съществуването на общото споразумение. При тези обстоятелства жалбоподателите не могат да поддържат, че са сътрудничили на Комисията по този въпрос в съответствие с точка 4 от Известието относно сътрудничеството. Следователно Комисията не е допуснала грешка, като е отказала да приложи точки 20 и 21 от посоченото известие спрямо жалбоподателите.

340 Що се отнася до прилагането на точка 23 от Известието относно сътрудничеството, следва да се отбележи, че на 9 септември 2004 г., тоест към момента на представяне на искането за освобождаване от глоба на жалбоподателите, към което е приложено експозето на предложението на Alstom от 10 юли 2002 г., Комисията вече е знаела за съществуването и за естеството на общото споразумение, както и за факта, че то се отнася по-специално до периода от юли 2002 г. до 2004 г. Всъщност тези факти се съдържат в изложението на ABB от 11 март 2004 г. Освен това към момента на изпращане на изложението на възразенията, тоест преди изявленията на жалбоподателите относно механизма за уведомяване и осчетоводяване, Комисията е знаела, че този механизъм се е прилагал между участниците в картела от 1988 г. до 2002 г., тъй като това е било посочено

якщо в із'явленнях на АВВ, така і в свідетелських показаннях на г-н М. Следователно не може да се счита, що вiпросніе із'явлення на жалбоподателіе се оінасят до неізвестні на Комісіяха факті ілі а *fortiori* що могат да повліяят на тежестта на нарушеніе ілі на неговата продiлжителност. Следователно Комісіяха не е допуснала грешка, като е отказала да приложи точка 23 от Ізвестіеіо оіносно сiтруднічеството спрямо тях.

341 Ето защо трябва да се отхвърли втората част от четвъртото правно основание.

в) По третата част, изведен от грешка в преценката на факторите, свързани с продължителността

Доводи на страните

342 От една страна, жалбоподателите потвърждават позицията си, че Комисията не е доказала, че нарушението е имало една и съща цел в периода от 15 април 1988 г. до 11 май 2004 г. От друга страна, те изтъкват, че констатацията, че са участвали в нарушението след юли 2002 г., се оборва от извършените в този период изменения в структурата и естеството на споразуменията от този период, и по-конкретно от това, че са отхвърлили предложението на Alstom от 10 юли 2002 г. за сключване на споразумение относно европейския пазар.

343 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

Съображения на Общия съд

- ³⁴⁴ Доводите на жалбоподателите във връзка с тази част са същите като тези, които вече бяха разгледани във връзка с второто и третото правно основание. Всъщност доводите относно продължителността на целта на картела и претърпените от него изменения бяха разгледани в точки 301—303 по-горе. От своя страна твърдението, че предприятието Hitachi отхвърля предложението на Alstom от 10 юли 2002 г., бе разгледано в точки 185—193 по-горе.
- ³⁴⁵ От посочените точки обаче следва, че изтъкнатите от жалбоподателите доказателства не позволяват да се заключи, че Комисията е допуснала грешка, от една страна, като е констатирила наличието на продължавано нарушение, което преследва една и съща икономическа цел в периода от 15 април 1988 г. до 11 май 2004 г., и от друга страна, като е счела, че общото споразумение и следователно участието на жалбоподателите в нарушението са продължили след юли 2002 г.
- ³⁴⁶ При тези обстоятелства следва да се отхвърли третата част от четвъртото правно основание, а оттам и четвъртото правно основание в неговата цялост.

2. По петото правно основание, изведено от това, че Комисията е изчислила глобите на жалбоподателите съгласно метод, който нарушава принципите на равно третиране и на пропорционалност

а) Доводи на страните

- ³⁴⁷ Жалбоподателите изтъкват, че Комисията е нарушила принципите на равно третиране и на пропорционалност, като е приложила спрямо предприятието

Hitachi възпиращ коефициент от 2,5, като същевременно е приложила към АВВ по-нисък коефициент, а именно 1,25. Според тях, докато предприятието Hitachi е малък оператор в сектора на проекти за КАГИ и поведението му не може да засегнат чувствително конкуренцията на общия пазар, АВВ е най-големият доставчик в същия този сектор на световно равнище и е установено в Европа. Освен това за разлика от АВВ поведението на предприятието Hitachi не можело да се квалифицира като рецидив. Доколкото обаче това обстоятелство е от значение за претенцията срещу бъдещи антиконкурентни действия, то трябвало да бъде взето предвид при определянето на приложимите възпиращи коефициенти. Освен това прилагането на възпиращи коефициенти превишавало значително последиците от отчитането на намаления пазарен дял на жалбоподателите.

348 Комисията оспорва основателността на доводите на жалбоподателите.

б) Съображения на Общия съд

349 От съображение 491 от обжалваното решение следва, че Комисията е счела за нужно да приложи възпиращ коефициент спрямо предприятията, които имат особено висок общ оборот. Като се позовава на световния оборот на разглеждащите предприятия, Комисията прилага по-конкретно възпиращ коефициент от 1,25 за АВВ и от 2,5 за предприятието Hitachi.

350 Жалбоподателите се оплакват, че това изчисление не отразява нито мощта на АВВ на световния и европейския пазар на проекти за КАГИ, нито факта, че в миналото АВВ е било санкционирано за нарушение на член 81 ЕО. От съображение 491 от обжалваното решение обаче следва, че прилагането на възпиращ коефициент има за цел не да се вземат предвид тези две обстоятелства, а да се отрази разликата в размерите на различните предприятия, участници в картела.

Отчитането на последното обстоятелство е в съответствие както с точка 1 А от Насоките за изчисляване на размера на глобите, така и със съдебната практика, съгласно която, когато изчислява размера на глобата, Комисията може да вземе предвид по-конкретно големината и икономическата мощ на съответното предприятие (Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело *Musique Diffusion française* и др./Комисия, 100/80-103/80, *Recueil*, стр. 1825, точки 119—121).

351 Пропорционалността на приложените към АВВ и към предприятието Hitachi възпиращи коефициенти спрямо размера на тези предприятия лесно може да се установи чрез съставянето на графика на всички възпиращи коефициенти, приложени спрямо съответните обороти на разглежданите предприятия. На тази графика обаче коефициентите на всички разглеждани предприятия, освен на Siemens, са разположени в дясната част. Това обстоятелство означава, че приложеният спрямо предприятието Hitachi възпиращ коефициент е пропорционален на приложения към АВВ и че следователно предприятието Hitachi не е било третирано различно от АВВ.

352 Впрочем, що се отнася до останалите посочени от жалбоподателите обстоятелства, следва да се отбележи, че икономическата мощ на АВВ на пазара на проекти за КАГИ, разбира се, е релевантен елемент, тъй като е пряк индикатор за способността на същото това предприятие да засегне конкуренцията. В случай обаче това обстоятелство е било взето предвид при определянето на началния размер на глобата, тъй като АВВ, заедно със Siemens, е било класирано в първата група въз основа на частта си от общите световни продажби. Така началният размер на глобата на АВВ е бил пет пъти по-висок от този на предприятието Hitachi и JAEPS.

353 Що се отнася до рецидива, следва да се припомни, че възпирането е крайна цел на глобата и че изискването то да бъде гарантирано е общо изискване, от което Комисията трябва да се ръководи през целия процес на изчисляване на глобата, и не означава непременно, че това изчисляване се характеризира с отделен етап, предназначен за обща оценка на всички съществени за постигането на тази цел

обстоятелства (Решение на Общия съд от 15 март 2006 г. по дело BASF/Комисия, T-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 226). Следователно Комисията е могла, без да допуска грешка, да вземе предвид това обстоятелство не към момента на определяне на възпиращите коефициенти, а в рамките на преценката на утежняващите обстоятелства. Така в съображение 510 от обжалваното решение Комисията увеличава с 50 % глобата на АВВ на основание точка 2 от Насоките за изчисляване на размера на глобите, докато на жалбоподателите не е било наложено никакво увеличение на това основание.

354 Предвид всичко изложено по-горе петото правно основание, както и искането на жалбоподателите, направено при условията на евентуалност и насочено към отмяната на член 2 от обжалваното решение в частта му, която се отнася до тях, трябва да се отхвърлят.

355 Тъй като не е изтъкнато нито едно самостоятелно правно основание в подкрепа на искането на жалбоподателите, направено при условията на последваща евентуалност и насочено към отмяната или намаляването на наложените им глоби, жалбата трябва да се отхвърли в нейната цялост.

По съдебните разноски

356 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като жалбоподателите са загубили делото, те трябва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (втори състав)

реши:

- 1) **Отхвърля жалбата.**
- 2) **Осъжда жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юли 2011 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора	II - 3883
А — Жалбоподатели	II - 3883
Б — Разглежданите стоки	II - 3883
В — Административното производство	II - 3884
Г — Обжалваното решение	II - 3884
Производство и искания на страните	II - 3887
От правна страна	II - 3889
А — По главното искане, насочено към отмяната на обжалваното решение в частта му, която се отнася до жалбоподателите	II - 3890
1. По първото правно основание, изведено от това, че Комисията е нарушила правото на защита на жалбоподателите	II - 3890
а) Доводи на страните	II - 3890
б) Съображения на Общия съд	II - 3892
— По първата част, изведена от несъобщаването на уличаващи доказателства	II - 3895
— По втората част, изведена от несъобщаването на оневиняващи доказателства	II - 3896
2. По второто правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение или на произтичащото от него нарушение	II - 3899
а) По първата част, изведена от това, че Комисията не е доказала съществуването на общото споразумение	II - 3900
По споразумението GQ и Споразумението EQ	II - 3907
— Доводи на страните	II - 3907
— Съображения на Общия съд	II - 3908
	II - 3985

По изявленията на АВВ	II - 3910
— Доводи на страните	II - 3910
— Съображения на Общия съд	II - 3912
По свидетелските показания на служители и на бивш служител на АВВ	II - 3916
— Доводи на страните	II - 3916
— Съображения на Общия съд	II - 3919
По представените от Fuji доказателства	II - 3929
— Доводи на страните	II - 3929
— Съображения на Общия съд	II - 3931
По предложението на Alstom от 10 юли 2002 г.	II - 3934
— Доводи на страните	II - 3934
— Съображения на Общия съд	II - 3935
По позицията на други адресати на изложението на възразенията	II - 3937
— Доводи на страните	II - 3937
— Съображения на Общия съд	II - 3938
По механизма за уведомяване и осчетоводяване	II - 3940
— Доводи на страните	II - 3940
— Съображения на Общия съд	II - 3942
По възлагането на проектите за КАГИ в ЕИП	II - 3948
— Доводи на страните	II - 3948
— Съображения на Общия съд	II - 3949

Обща преценка	II - 3952
— Доводи на страните	II - 3952
— Съображения на Общия съд	II - 3953
б) По втората част, изведена от това, че Комисията не е доказала, че общото споразумение е ограничително споразумение или съгласувана практика	II - 3956
Доводи на страните	II - 3956
Съображения на Общия съд	II - 3957
3. По третото правно основание, изведено от това, че Комисията не е доказала наличието на едно-единствено продължавано нарушение ..	II - 3959
а) По първата част, изведена от това, че Комисията не е доказала наличието на едно-единствено нарушение, обхващащо общото споразумение, световния картел, уреден от Споразумението GQ, и тайните действия на европейските производители в рамките на ЕИП	II - 3960
Доводи на страните	II - 3960
Съображения на Общия съд	II - 3962
б) По втората част, изведена от това, че Комисията не е доказала продължавания характер на картела	II - 3966
Доводи на страните	II - 3966
Съображения на Общия съд	II - 3967
Б — По първото искане, поставено при условията на евентуалност и насочено към отмяната на член 2 от обжалваното решение, в частта му, в която се отнася до жалбоподателите	II - 3968
1. По четвъртото правно основание, изведено от това, че Комисията е допуснала грешки при изчисляването на наложените на жалбоподателите глоби	II - 3968
а) По първата част, изведена от грешка в оценката на относителната тежест в извършването на нарушението на всяко от предприятията	II - 3969

Доводи на страните	II - 3969
Съображения на Общия съд	II - 3970
б) По втората част, изведена от грешка при прилагането на Известието относно сътрудничеството	II - 3976
Доводи на страните	II - 3976
Съображения на Общия съд	II - 3977
в) По третата част, изведен от грешка в преценката на факторите, свързани с продължителността	II - 3979
Доводи на страните	II - 3979
Съображения на Общия съд	II - 3980
2. По петото правно основание, изведено от това, че Комисията е изчислила глобите на жалбоподателите съгласно метод, който нарушава принципите на равно третиране и на пропорционалност	II - 3980
а) Доводи на страните	II - 3980
б) Съображения на Общия съд	II - 3981
По съдебните разноски	II - 3983